

Ratitovška obzorja

Časopis za občino Železniki | Junij 2021 | Letnik 20 | Številka 56

Poplavna varnost vse bližje

Župan Anton Luznar je zadovoljen, da je pri projektu poplavne varnosti Železnikov prišlo do pomembnih premikov. Julija naj bi se začela gradnja kolesarske povezave od Plenšaka do Selc.

ANA ŠUBIC

► Kako daleč je projekt poplavne varnosti, ki ga vodi Direkcija RS za vode (DRSV)?

Aprila je prišlo do podpisa zadnje odločilne pogodbe za prvo fazo protipoplavnih ukrepov v Železnikih, v okviru katere je načrtovana tudi obvoznica. Zemljišča in služnosti za ureditve od Alplesa do Jesenovca so večinoma pridobljene, le na odseku, kjer bo obvoznica, nameravajo graditi delno oz. v skladu s pogodbami z lastniki objektov, ki jih bo treba izseliti, za kar so predvideni določeni časovni roki. Takšni objekti so štirje, bo pa treba odstraniti še nekaj prizidkov in pomožnih objektov. DRSV je pri razpisnem sklopu, ki se je nanašal na gradnjo obvoznice, že blizu izbiri izvajalca. Najprej so izbrali tri usposobljene kandidate, a sta se dva neizbrana ponudnika pritožila na državno revizijsko komisijo, ki se mora odločiti v kratkem. Sledil bo še postopkovno manj zahteven del razpisa, ko bodo usposobljene kandidate pozvali k oddaji ponudb s cenami. Razpis za vodne ureditve je DRSV zaradi uspelega zahtevka za revizijo ponovil in prejel šest prijav. Vse ponudnike so pozvali k dopolnitvi ponudb, rok za oddajo se je iztekel te dni. Sledila bo izbira usposobljenih ponudnikov, ki jih bodo potem pozvali še k predložitvi cene.

Pred dnevi je potekalo tudi notarsko overjanje pogodb za služnosti za gradnjo nadomestnega mostu čez Češnjico, ki so ga projektirali naknadno in bo omogočal večji pretok. DRSV je tudi podpisal pogodbo o odkupu male hidroelektrarne Fužina in pred kratkim oddal dve javni naročili. Podjetje Izvor je

Župan Anton Luznar / Foto: Tina Dokl

bilo izbrano za izdelavo idejne zasnove za dodatne ukrepe: za zadrževanje vode na porečju Češnjice in Dašnjice, varovanja območja Šmid na Jesenovcu in glede možnosti zagotovitve dodatne poplavne varnosti vasi Zali Log. Javno naročilo za izdelavo projektne dokumentacije PZI ter postavitev treh vodomernih postaj pa so oddali podjetju HNG iz Mengša ter njegovima partnerjema Nivo Eko iz Žalca in Macro 5 Gradnje iz Kopra.

Omeniti moram še, da je DRSV že izbral tudi izvajalca za drugo fazo projekta – zadrževalnik pod Sušo. Razpis se je nanašal na celoto: projektiranje ukrepov, dobavo opreme in gradnjo. Med tremi ponudniki so izbrali Kolektor Koling iz Idrije, ki nastopa skupaj s partnerjema: podjetjema Kostak iz Krškega in RGP iz Velenja. Letos je predvideno projektiranje, spomladi pa naj bi začeli dela in jih končali do konca leta 2023. Potekajo tudi že odkupi zemljišč in pridobivanje

služnosti, poleg tega bo treba odkupiti eno hišo in jo porušiti. Krajanje lepo sodelujejo, poudarjajo pa, da želijo tudi v prihodnje imeti dostope do svojih zemljišč.

► Pred kratkim vas je razveselila tudi informacija o odobritvi evropskih sredstev za kolesarsko povezavo od Plenšaka do Selc. Kdaj jo boste začeli urejati?

Predvidoma v juliju. Te dni bomo objavili sklep o izbiri izvajalca. Prejeli smo šest ponudb, ena je bila precej ugodnejša od drugih. Gradnja bo potekala v dogovoru z lastniki zemljišč: pri tistih, ki imajo prijavljene Gerke (grafične enote rabe kmetijskega gospodarstva) ali načrtujejo še nekaj košenj, bomo dela zamaknili v jesenski čas.

► Ste izvajalca za drugo fazo ureditve komunalne infrastrukture v Dašnici že izbrali?

Na razpis smo prejeli tri ponudbe, ena je za dobrih sto tisoč evrov cenejša od drugih dveh, a še vedno presega sredstva, zagotovljena v občinskem proračunu. V rebalans proračuna, ki ga bodo svetniki obravnavali na junijski seji, smo zato vnesli nekaj dodatnih sredstev za to investicijo. V drugi fazi bomo nadaljevali gradnjo vodovoda, fekalne in meteorne kanalizacije, pločnika in javne razsvetljave od že urejenega odseka do križišča za Zgornjo in Spodnjo Dašnico.

► Kako potekajo dela na občinskih cestah?

Že pred časom smo asfaltirali dva odseka, enega v Lajšah proti mlinu in drugega do domačije Jan v Martinj Vrhu, v nadaljevanju pa bodo na vrsto prišli še dva odseka ceste Selca–Topolje, javna pot Ovinkar–Kelc na Rudnem in del

KOLOFON: RATITOVŠKA OBZORJA (ISSN C505-8066) – Ustanovitelj in izdajatelj: Občina Železniki, Češnjica 48, 4228 Železniki, pravice izdajatelja opravlja: Gorenjski glas, d. o. o., Kranj, Nazorjeva ulica 1, 4000 Kranj (info@g-glas.si, 04/201 42 00). Odgovorna urednica: Ana Šubic (ana.subic@g-glas.si, 031/693 763); Svet glasila: Ana Šubic, Matej Šubic, Nataša Habjan, Valerija Štibelj. Oglasno trženje: Marjan Potočnik (marjan.potocnik@g-glas.si, 051/697 730). Ratitovška obzorja izhajajo od šest- do osemkrat letno, praviloma drugi petek v mesecu, v nakladi 2170 izvodov, brezplačno jih prejema vsa gospodinjstva v občini Železniki. Tisk: Nonparel, d. o. o., Kidričeva cesta 7, 4220 Škofja Loka, distribucija: Pošta Slovenije, d. o. o., Slomškov trg 10, 2500 Maribor. Ratitovška obzorja so vpisana v Razvid medijev pri Ministrstvu za kulturo pod zaporedno številko 1708. Nenaročenih prispevkov ne honoriramo, pisma bralcev so omejena na 2000 znakov s presledki. Na naslovnici: Pogled na stari del Železnikov / Foto: Gorazd Kavčič

Naslednja številka bo predvidoma izšla 10. septembra 2021. Prispevke zanjo lahko pošljete do 29. avgusta 2021 na naslov: ana.subic@g-glas.si ali valerija.stibelj@obcina.zelezniki.si.

ceste Žarel–Jelenšče v Dražgošah. Trenutno gradijo oporni zid na cesti Hrvat–Ceferin v zaloški Davči. Objavili smo tudi že javni razpis za asfaltiranje dveh odsekov ceste med Rotkom in Torko, za cesto Gotnar–Kovač v Podlonku pa je priprava razpisa še v teku, saj je treba prilagoditi popise oz. količino del zagotovljenim sredstvom.

▶ **V Martinj Vrh se je sprožil plaz večjih razsežnosti, ki spodjeda cesto Rovte–Martinj Vrh–Jesenovec in je pretrgal glavni optični vod. Kako boste ukrepali?**

Plaz si je ogledal projektant Metod Krajnc. Po njegovih navodilih ga bomo začasno sanirali z vgradnjo dovolj dolgih tirnic, da bomo z njimi prišli do trdnega terena. Optični kabel pa je podjetje Tritel že prevezalo in gre na tem odseku sedaj po zraku. Sanacija plazu bo draga, zato se bomo lotili izdelave projekta in skušali pridobiti sredstva okoljskega ministrstva. Upamo, da nam bo uspelo – tako kot pri sanaciji brežine Na plavžu. Naj dodam, da smo s potekom del na brežini zadovoljni, odvijajo se v skladu s terminskim planom in naj bi bila čez kakšen mesec končana.

▶ **Za nadgradnjo OŠ Železniki vam ni uspelo pridobiti sredstev ministrstva za izobraževanje. Kakšna bo usoda tega projekta?**

Žal nam razpisni kriteriji niso prinesli dovolj točk. Vzporedno s pripravo prijave smo objavili javni razpis za izbiro izvajalca. Ocenjujemo, da smo prejeli razmeroma ugodno ponudbo, vredna je okoli pol milijona evrov. Menimo, da z investicijo ni pametno preveč odlašati, saj bi se utegnili podražiti, zato smo jo uvrstili v že omenjeni rebalans proračuna, ki pa ga seveda mora potrditi še občinski svet. Investicijo bi vezali na kredit. Enako smo ob sprejemanju proračuna storili z garažno hišo med trgovskim centrom in plavalnim bazenom, ki pa jo želimo z rebalansom izvzeti iz proračuna.

▶ **Kakšne načrte imate glede garažne hiše Na Kresu?**

Mercator načrtuje gradnjo novega trgovskega centra, zato je smiselno celovito pristopiti k ureditvi tega prostora. V pripravi imajo idejno zasnovo. V sklopu tega projekta bi bilo smiselno projektirati tudi garažno hišo, njena izvedba pa bo odvisna od zanimanja domačinov za nakup parkirnih mest.

▶ **Kako poteka postopek prodaje toplarne?**

Vse skupaj se nagiba v smeri, da verjetno ne bo prišlo do prodaje. Cena, ki jo je ponudil ponudnik, je prenizka in za zdaj ni sprejemljiva za lastnike večjih deležev. Nadaljevati bo treba

Sanacija brežine nad naseljem Na plavžu poteka po načrtih. / Foto: Gorazd Kavčič

tudi izbiro novega direktorja, sedanji ima mandat podaljšan do konca avgusta.

▶ **Konec junija boste praznovali občinski praznik. Kako boste izpeljali praznovanje?**

Slavnostna akademija bo 30. junija na prostem pred športno dvorano. Prireditvev bo zaprta za javnost; namenjena bo le vabljenim gostom, občinskim nagrajencem ter odličnjakom iz osnovnih in srednjih šol. Načrtujemo tudi glasbeni program, ki ga bodo pripravili učenci glasbene šole. Vseeno pa bo prireditvev potekala v manjšem obsegu, da jo bomo v primeru slabega vremena lahko preselili v dvorano.

Vesel sem, da se z izboljševanjem epidemiološke situacije in sproščanjem ukrepov tudi pri nas počasi začenjajo kulturne in športne prireditve. Občane prosim, da kljub vsemu spoštujete navodila za zajezitev covid-19, da ne bo neugodnih posledic in kakšnih večjih izbruhov bolezni. Poleti bo verjetno nekaj zatišja, jeseni pa lahko pričakujemo ponovno naraščanje okužb, vendar bodo odgovornost za to nosili tudi ljudje. Možnost za cepljenje je, žal pa odziv ni tak, kot smo pričakovali.

Obvestilo za dijake z odličnim učnim uspehom v vseh letih šolanja

OBČINA ŽELEZNIKI

Tudi ob letošnjem občinskem prazniku, ki ga bomo praznovali 30. junija, bo Občina Železniki podelila priznanja učencem, ki so dosegli izjemen uspeh v vseh razredih osnovne šole in dijakom, ki so dosegli odličen uspeh v vseh letnikih srednje šole. Občina za podatke zaprosi osnovno šolo in srednje šole. Iz vseh srednjih šol podatka ne dobimo, zato obveščamo in prosimo dijake, ki zaključujejo srednjo šolo in so bili odlični v vseh letnikih, da to sami sporočijo Občini Železniki, in sicer na tel. št. 04 5 000 000 ali e-naslov: uprava@obcina.zelezniki.si, najkasneje do 16. junija 2021. Tako bomo lažje prišli do vseh podatkov in odličnjakom podelili priznanja.

V okviru programa asfaltiranja občinskih cest so asfalirali tudi odsek do domačije Jan v Martinj Vrh. / Foto: Tina Dokl

Lani realizirali večino načrtovanih projektov

Občinski svet je na zadnji seji potrdil zaključni račun proračuna občine za lansko leto, poročilo o delu Javnega zavoda Ratitovec, višje cene oskrbe s pitno vodo ter odvajanja in čiščenja odpadne vode ...

ANA ŠUBIC

Podobno kot prejšnje je tudi 17. redna seja občinskega sveta, ki je bila 22. aprila, potekala videokonferenčno. Bila je precej obsežna; svetniki so "sejali" skoraj tri ure in pol.

Ob potrditvi zaključnega računa proračuna občine za lansko leto so izvedeli, da so bili prihodki realizirani 87-odstotno in so znašali 6,9 milijona evrov, od tega je bilo 380 tisoč evrov transfernih prihodkov, kar predstavlja 31-odstotno realizacijo. Odhodkov je bilo 6,6 milijona evrov oz. 78 odstotkov veljavnega proračuna. Za investicije je bilo namenjenih 1,9 milijona evrov oz. 29 odstotkov, je poročala občinska svetovalka za proračun, finance in gospodarstvo Mojca Kajnc. Občina je lani največ denarja namenila za izobraževanje (2,1 milijona evrov), sledijo promet, prometna infrastruktura in komunikacije (856 tisoč evrov), lokalna samouprava (563 tisoč evrov) ter prostorsko planiranje in stanovanjsko-komunalna dejavnost (472 tisoč). Dodatno je najela 102 tisoč evrov brezobrestnega kredita pri gospodarskem ministrstvu za potrebe urejanja cest, sicer pa je odplačala 343 tisoč evrov kreditov. Skupna zadolženost občine ob koncu lanskega leta je tako znašala nekaj manj kot 1,5 milijona evrov. Stanje sredstev na računu je bilo konec lanskega leta 961 tisoč evrov. Projekti so bili po besedah Kajnceve večinoma realizirani, tudi kar se tiče investicij v okviru načrta razvojnih programov. »V letu 2020 je treba tudi upoštevati številne omejitve pri delu zaradi razglašene epidemije, kar se tudi kaže v manjši realizaciji na nekaterih področjih, predvsem kulturi in športu, pa tudi v višjih stroških zaradi predpisanih ukrepov,« je dodala.

DRAŽJE KOMUNALNE STORITVE

Po potrditvi na aprilski seji so z majem stopile v veljavo višje cene oskrbe s pitno vodo ter odvajanja in čiščenja komunalne odpadne vode. Do podražitve je prišlo zaradi višje amortizacije, predvsem na račun investicij v novo infra-

strukturo, in višjih tekočih stroškov. Pri oblikovanju cen so upoštevali poračun za lansko leto. Da občani podražitve ne bi tako občutili, je občina predvidela subvencioniranje cen vodarine ter storitev odvajanja in čiščenja odpadne vode. Subvencije pripadajo gospodinjstvom in izvajalcem nepridobitne dejavnosti, priloženim na javni vodovod in kanalizacijsko omrežje. Po do tedaj veljavnih cenah je račun za objekt z dvajset ku-bičnimi metri mesečne porabe vode, ki je priključen na javni vodovod in kanalizacijo, znašal 32,77 evra (z davkom). Po novem bi narasel na 41,25 evra, zaradi subvencije pa bo znašal 36,03 evra, kar pomeni približno desetino višji znesek na položnici povprečnega gospodinjstva.

CENA POMOČI NA DOMU ZA UPORABNIKE ŠE NAPREJ ENAKA

Položnice za storitve pomoči na domu v občini Železniki pa bodo ostale enake. Kljub soglašanju svetnikov z uskladitvijo ekonomske cene, ki je po novem približno tri odstotke višja in znaša 23,92 evra na uro, pa cena za uporabnika ostaja enaka – pet evrov na uro. Ceno storitve je na podlagi Pravilnika o metodologiji za oblikovanje cen socialno-varstvenih storitev izračunal izvajalec Center slepih, slabovidnih in starejših (CSS) Škofja Loka, do podražitve pa je prišlo zaradi višje minimalne plače, napredovanj v višje plačne razrede, višjega regresa in na novo vključene delovne uspešnosti. Občinski svet je sprejel tudi poročilo o delu službe pomoči na domu v lanskem letu. V občini Železniki storitve izvajata dve oskrbovalki; ena je polno zaposlena in druga za šesturni delovnik. Lani je storitve uporabljalo 29 občanov, kar je manj kot predlani, povprečno pa je bilo vključenih dvajset občanov. Še vedno prevladujejo ženske uporabnice, zelo narašča delež starejših nad devetdeset let. Po pojavu epidemije v marcu so zabeležili več odpovedi. Glavni razlog je bil, da so svojci uporabnikov ostali doma in so lahko skrbeli zanje. CSS Škofja Loka pomoč na domu

izvaja v vseh štirih občinah na Škofje-loškem; lani so imeli 171 uporabnikov, zaposlenih pa je bilo 15 oskrbovalk.

EPIDEMIJA OTEŽILA TUDI DELO JAVNEGA ZAVODA RATITOVEC

Poleg poročil Policijske postaje Škofja Loka ter medobčinskega inšpektorata in redarstva o delu v lanskem letu so občinski svetniki sprejeli tudi poročilo o delu Javnega zavoda Ratitovec (JZR) za leto 2020. JZR je imeni lani enajst zaposlenih vključno z direktorjem Gregorjem Habjanom. Ob epidemioloških razmerah in večmesečnem zaprtju objektov v upravljanju JZR so cilje težje dosegali. Imeli so 470 tisoč evrov prihodkov (petino manj od načrtovanega) in 581 evrov dobička. S tržno dejavnostjo so ustvarili 211 tisoč evrov prihodkov, od tega tri četrtine z gostinstvom, ki je tako prineslo skoraj štirideset odstotkov celotnih prihodkov. Za izvajanje javne službe so lani prejeli 220 tisoč evrov, od tega okoli 180 tisoč evrov iz občinskega proračuna, preostalo pa iz državnega. Direktor v poročilu opozarja, da so močno kadrovske podhranjeni. Velike težave se pojavljajo predvsem pri čiščenju in vzdrževanju objektov in okolice. Lani so končali obnovo savn, povečali so mladinski center, kjer jim je kljub omejitvam uspelo izpeljati okoli dvajset delavnic in zagotoviti vsaj štiristo ur obratovalnega časa. Zaradi epidemioloških razmer je bila otežena tudi izvedba iger JZR, športnih lig in turnirjev. V sodelovanju z društvom Rov so izpeljali nekaj koncertov iz projekta Vidra ni riba. Na področju turizma so zaključili tri projekte, ki jih je financiral LAS Loškega pogorja, zasnovali so nov turistični produkt – dogodivščino Pobeg iz mesta, veliko pozornosti so namenili oglaševanju turistične znamke Selška dolina ... Delovanje JZR še naprej kroji situacija, povezana z epidemijo. V finančnem načrtu za letošnje leto je direktor predvidel dobrega pol milijona evrov prihodkov, od tega naj bi 277 tisoč evrov ustvarili s tržno dejavnostjo, večino preostalega pa naj bi prejeli za izvajanje javne službe.

OSNOVNO ZDRAVSTVO GORENJSKE KMALU Z NOVIM DIREKTORJEM

Občinski svetniki so dali soglasje k imenovanju Matjaža Žure iz Cerkelj za novega direktorja Osnovnega zdravstva Gorenjske (OZG), in sicer od 1. julija dalje za obdobje petih let. Dosedanji direktor Jože Veternik se namreč namerava upokojiti. Prav tako so soglašali z izplačilom redne delovne uspešnosti direktorja in strokovnega vodja OZG za lansko drugo polletje ter z izplačili redne delovne uspešnosti za enako obdobje ravnateljema OŠ Železniki in Glasbene šole Škofja Loka, ravnateljici škofjeloške OŠ Jela Janežiča ter direktorjema Javnega zavoda Ratitovec (JZR) in Knjižnice Ivana Tavčarja Škofja Loka. Sveti omenjenih zavodov so namreč na podlagi poročil o delu za lani ter meril in kriterijev ocenili direktorje oz. ravnatelje in določili odstotek sredstev osnovne plače za delovno uspešnost (v vseh primerih pet odstotkov), občino pa so zaprosili za soglasja k izplačilu.

Občinski svet je sprejel tudi Odlok o ustanovitvi javnega vzgojno-izobraževalnega zavoda Osnovna šola Jela Janežiča v drugi obravnavi. Dosedanjim ustanoviteljicam – gre za vse štiri občine s Škofjeloškega – se je namreč pridružila še Občina Medvode.

NAKLONJENI INVESTICIJI V NOVE ORGLE

Svetniki so dali soglasje Glasbeni šoli Škofja Loka za razporeditev presežka prihodkov nad odhodki iz lanskega in preteklih let: znesek v višini 162 tisoč evrov (od tega Občini Železniki v skladu z ustanoviteljskim deležem pripada blizu 26 tisoč evrov) bodo uporabili za investicijo v nove šolske orgle, presežek v višini dobrih šest tisoč evrov (od tega 992 evrov pripada Železnikom) pa za druga osnovna sredstva v skladu s potrebami šole. V glasbeni šoli že od leta 2010 namensko varčujejo za šolske orgle. Letos naj bi izpejlali javno naročilo, prihodnje leto pa načrtujejo postavitve inštrumenta. V zadnjih letih je dozorel predlog, da bi orgle postavili v Špitalski cerkvi na Spodnjem trgu v Škofji Loki. Pri točki Župan sporoča so svetniki slišali informacije o načrtovanih kolesarskih povezavah ter o projektu poplavne varnosti in obvoznici.

Pri svetniških vprašanjih in pobudah je Primoža Pintarja zanimala načrtovana rekonstrukcija regionalne ceste Rotek–Soriška planina, Mirana Šturma gradnja pločnika v Dašnici, Franca Tuška pa, kdaj je predviden začetek protipoplavne ureditve potoka Dašnica. Blaž Vrhunc je opozoril na odstopanje robnikov na mostu pri nekdanji Tehtnici, Alenka Lotrič znova na nujnost rekonstrukcije regionalne ceste Železniki–Dražgoše–Kropa in sanacijo plazu blizu Lajš, Božo Prezelj pa na plaz na lokalni cesti med Zgago in Štulcem. Dodal je, da je v zadnji zimi v višje ležečih krajih padlo veliko snega, zato je predlagal, da bi krajevne skupnosti pozvali, da naj podajo poročila o porabi sredstev za zimsko vzdrževanje cest in jim po potrebi namenijo dodatna sredstva za letno vzdrževanje. Tomaža Demšarja je zanimalo županovo stališče glede pobude za izgradnjo kegljišča, a je župan odvrnil, da v tistem trenutku ne more povedati, ali ga bodo gradili ali ne, poleg tega investicije potrjuje občinski svet. Po mnenju Jožeta Prezla bi si kegljanje, ki ima v Železnikih dolgo tradicijo, zaslužilo nadgradnjo oziroma ureditev štiri-steznega kegljišča pri športni dvorani.

Brezplačna svetovanja za občane o učinkoviti rabi energije

Pod okriljem Razvojne agencije Sora deluje Energetsko-svetovalna pisarna, ki omogoča brezplačna svetovanja za pomoč občanom pri izvajanju ukrepov učinkovite rabe energije v gospodinjstvih. V pisarni svetujejo izkušeni energetski svetovalci, ki nudijo strokovno in komercialno neodvisno pomoč pri toplotni zaščiti in energetski sanaciji zgradb, zamenjavi ter izbiri ustreznih oken in zasteklitve, izbiri ogrevalnega sistema, ustreznega energenta in ogrevalnih naprav, pripravi tople sanitarne vode, uporabi obnovljivih virov energije, možnosti pridobitve različnih subvencij Eko sklada, energetskih izkaznicah. Za nasvete sta na voljo Beno Potočnik, univ. dipl. ing. elektr., in Matjaž Eržen, unv. dipl. ing. str., svetovanje pa za zdaj poteka še po telefonu. "Da vas bodo svetovalci lahko kontaktirali, se je na svetovanje obvezno predhodno prijaviti na e-mail info@ra-sora.si. Pri prijavi navedite svoje ime in priimek, naslov, telefonsko številko ter temo, ki vas zanima. Za dodatne informacije pa smo vam na voljo tudi na tel. št. 04 50 60 220," so sporočili z Razvojne agencije Sora.

OBČINA ŽELEZNIKI

OBVESTILO

Obveščamo vas, da je na spletni strani
Občine Železniki objavljen

JAVNI RAZPIS

**o dodeljevanju nepovratnih finančnih sredstev
za izgradnjo malih komunalnih čistilnih naprav
v občini Železniki za leto 2021.**

Vsebina javnega razpisa in razpisne dokumentacije je na voljo na spletni strani Občine Železniki www.zelezniki.si pod rubriko OBVESTILA IN OBJAVE/Razpisi in javna naročila ter v sprejemni pisarni Občine Železniki (kontakt: Saša Lazar, 04/500 00 22). Rok za oddajo prijave je najpozneje do vključno **30. 9. 2021 do 12. ure.**

Mag. Anton Luznar, župan

OBČINA ŽELEZNIKI

OBVESTILO

Obveščamo vas, da je na spletni strani
Občine Železniki objavljen

JAVNI RAZPIS

**finančnih sredstev za spodbujanje razvoja malega
gospodarstva v občini Železniki za leto 2021.**

Vsebina javnega razpisa in razpisne dokumentacije je na voljo na spletni strani Občine Železniki www.zelezniki.si pod rubriko OBVESTILA IN OBJAVE/Razpisi in javna naročila ter v sprejemni pisarni Občine Železniki (kontakt: Valerija Štibelj, 04/500 00 23). Rok za oddajo prijave je najpozneje do vključno **30. 9. 2021.**

Mag. Anton Luznar, župan

Meritve onesnaženosti zraka s črnim ogljikom

Na območju občine Železniki smo jih izvajali januarja letos.

DOMEN SVETLIN, ENVIRODUAL, D. O. O.

Že dolgo je znano, da onesnažen zrak negativno vpliva na zdravje ljudi. Zaradi onesnaženega zraka je življenjska doba v Evropi krajša v povprečju za eno leto, v najbolj onesnaženih predelih pa celo za tri leta. Še posebno nevarni so najmanjši delci PM2.5 (premer $\leq 2,5 \mu\text{m}$), saj lažje in globlje prodrejo v pljuča. Prav najmanjši, torej najnevarnejši delci so v aerosolih zastopani večinoma v obliki črnega ogljika (ang. black carbon, BC).

Črni ogljik nastane pri nepopolnem zgorevanju ogljičnih goriv. Delci so sestavljeni iz kroglic grafitnih plasti, ki se povežejo v verige, dolge do okoli 100 nm. Posebna lastnost BC, ki ga loči od drugih delcev, je, da razen požarov in vulkanskih izbruhov, ki zanemarljivo prispevajo k skupni koncentraciji, nima naravnih virov. Prav zato je BC edinstven indikator za izgorevanje ogljičnih goriv in ga pogosto uporabljamo kot indikator onesnaženosti, ki je posledica emisij iz prometa in individualnih kurišč na lesno biomaso ali fosilna goriva. V mestnem okolju praviloma največji prispevek onesnaženosti zraka s črnim ogljikom povzroča promet, medtem ko je na podeželju glavni vir ogrevanje na lesno biomaso.

Ker koncentracije črnega ogljika za zdaj še niso zakonsko regulirane, tudi ni podanih mejnih vrednosti za zdravje ljudi. Za predstavbo reda velikosti koncentracij, ki so zdravju škodljive, lahko uporabimo mejne vrednosti za delce PM2.5 po smernicah Svetovne zdravstvene organizacije (WHO), ki postavljajo letno mejno vrednost na $10 \mu\text{g}/\text{m}^3$, 24-urno mejno vrednost pa na $25 \mu\text{g}/\text{m}^3$.

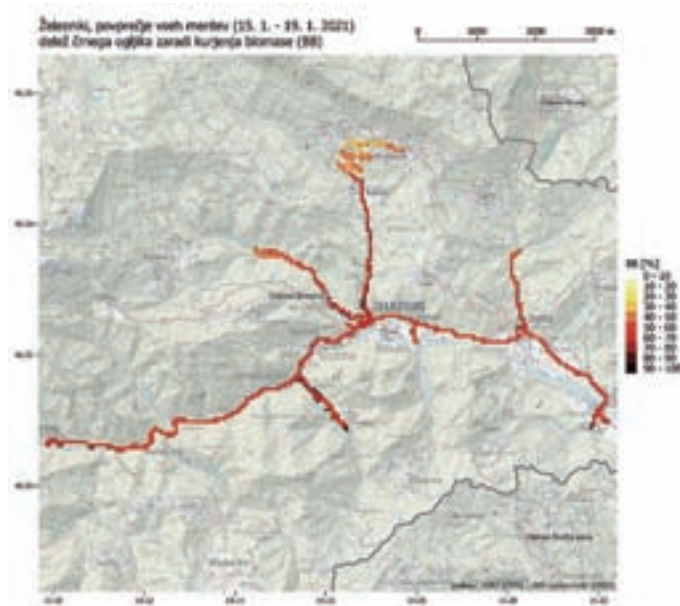
Koncentracije BC imajo zelo veliko časovno in prostorsko odvisnost, kar pomeni, da se med posameznimi območji, dnevi ter tudi deli dneva spreminjajo. To je posledica več dejavnikov, tako naravnih kot družbenih, med katerimi so ključni prostorska in časovna razporeditev virov emisij črnega oglji-

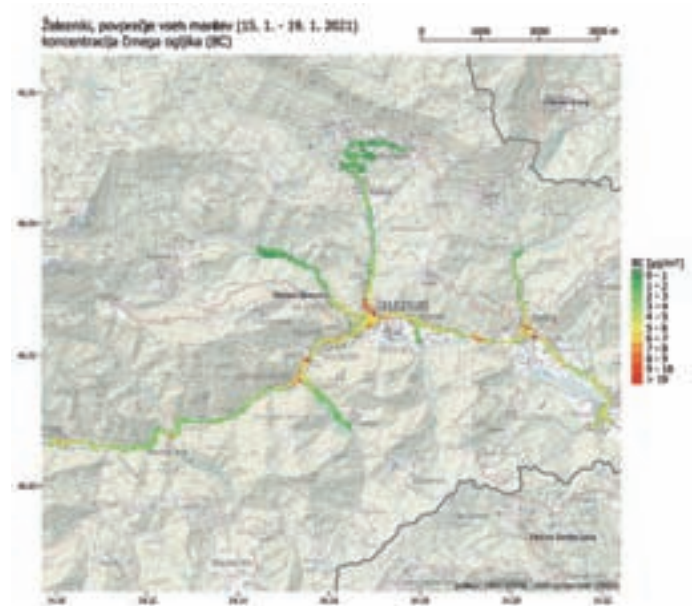
Trasa mobilnih meritev v občini Železniki in lokaciji meritev ozadja

ka, vremenske razmere (mešanje oz. stabilnost ozračja pri tleh) in lokalne reliefne značilnosti območja (kotlina, dolina, gričevje). Višje vrednosti koncentracij BC so najpogosteje dosežene zjutraj in zvečer, ko so emisije virov največje in je mešanje zraka najmanjše.

Zaradi velike prostorske odvisnosti koncentracij so mobilne meritve edini način, da lahko na ulico natančno določimo območja povečanih vrednosti, identificiramo lokalne vire ter ocenimo obremenjenost prebivalcev na določenem območju. Z namenom ocene stanja ter identifikacije bolj obremenjenih območij in virov črnega ogljika so bile na območju občine Železniki v januarju 2021 izvedene mobilne meritve črnega

Povprečni prispevek kurjenja biomase h koncentracijam BC za vse meritve v obdobju od 15. do 19. januarja

Karta povprečnih koncentracij črnega ogljika z upoštevanjem vseh opravljenih meritev od 15. do 19. januarja

ogljika. Mobilne meritve je opravilo podjetje Envirodual, in sicer v obdobju od 15. do 19. januarja. Skupno je bilo izvedenih 15 merilnih kampanj (po tri merilne kampanje na dan oz. 5 zjutraj, 5 popoldne in 5 zvečer).

Mobilne meritve so bile izvedene z osebnim avtomobilom in so ves čas potekale po isti, vnaprej določeni trasi, saj le tako lahko dobimo dovolj veliko število vzorcev za reprezentativno sliko. Za merjenje črnega ogljika je bil uporabljen Aethalometer AE33 slovenskega podjetja Aerosol, ki poleg podatka o koncentracijah omogoča tudi prikaz deleža črnega ogljika, ki je posledica kurjenja biomase. Podatki o koncentracijah, deležu biomase in lokaciji vzorčenja so se v času vožnje po trasi mobilnih meritev zajemali vsako sekundo. Za namen ugotavljanja intenzivnosti lokalnih virov so se pri vsaki merilni kampanji izvedle tudi 15-minutne meritve na dveh lokacijah ozadja (prva je bila pri Zbirnem centru Železniki in druga pri Dražgošah). Prva lokacija je predstavljala ozadje na dnu Selške doline, medtem ko je bila druga značilna za višje lege. Za lokacijo ozadja je pomembno, da je dovolj oddaljena od morebitnih lokalnih virov v okolici (npr. stanovanjske hiše, prometna cesta).

Ker poleg intenzivnosti in gostote virov na koncentracije BC bistveno vplivajo vremenske razmere, predvsem lokalne, je treba rezultate nujno interpretirati z upoštevanjem vremena v času opravljanja meritev. K zastajanju in kopičenju onesnaževal v razmeroma tanki plasti zraka pri tleh najbolj prispeva pojav temperaturne inverzije v kotlinah in dolinah. Zaradi statične stabilnosti zraka v inverzni plasti se ta slabo meša, zato onesnaževala v tej plasti zastajajo. V obdobju izvajanja mobilnih meritev je prevladovalo pretežno jasno vreme z občasno povečano oblačnostjo ter izrazito temperaturno inverzijo v dolinah in nižinah, ki je zlasti v ožjih in manj osončenih dolinah vztrajala tudi preko dneva. Jutranje temperature so se na dnu dolin skoraj vsak dan spustile pod $-10\text{ }^{\circ}\text{C}$, medtem ko so se najvišje dnevne temperature povzpelle do ledišča. Veter je bil šibak, saj povprečna hitrost večinoma ni preseгла 2 m/s (z izjemo 19. januarja, ko je zapihal jugozahodni veter). Kurilna sezona je bila zaradi nizkih temperatur na vrhuncu.

REZULTATI MERITEV

Glavni rezultat opravljenih mobilnih meritev so prostorske slike koncentracij BC, ki nam prikažejo, katera območja na trasi meritev so bila v posameznem delu dneva ter v povprečju vseh meritev bolj ali manj obremenjena. Z upoštevanjem vseh opravljenih meritev (15 merilnih kampanj) so bile povprečne koncentracije na trasi med $1\text{ }\mu\text{g}/\text{m}^3$ (območje Dražgoš) in $12\text{ }\mu\text{g}/\text{m}^3$ (Železniki, Selca).

Glede na povprečje vseh opravljenih meritev na izbrani trasi so bila s črnim ogljikom najbolj obremenjena območja: del Železnikov od križišča glavne ceste proti Zalemu Logu s cesto proti Dražgošam do bivalnega naselja Log, zahodni del Železnikov (Trnje, Na plavžu) in posamezni predeli naselja Selca. Na omenjenih območjih so povprečne koncentracije BC presegle $8\text{ }\mu\text{g}/\text{m}^3$, najvišje koncentracije, nad $10\text{ }\mu\text{g}/\text{m}^3$, so bile izmerjene v središču Železnikov ter v središču Selc. Povprečne vrednosti na lokaciji ozadja pri Zbirnem centru Železniki so znašale $1,8\text{ }\mu\text{g}/\text{m}^3$, medtem ko so bile na lokaciji ozadja pri Dražgošah precej nižje, in sicer $0,7\text{ }\mu\text{g}/\text{m}^3$. Velika razlika v povprečnih koncentracijah med središčem Železnikov in bližnjo lokacijo ozadja pri Zbirnem centru Železniki kaže na prevlado lokalnih virov, kar pomeni, da emisije črnega ogljika nastajajo v neposredni bližini lokacij, kjer so bile izmerjene povišane koncentracije.

Poleg koncentracij BC instrument izmeri tudi delež zaradi kurjenja biomase, ki je prispeval k skupni koncentraciji. Povprečni delež biomase je bil v obdobju meritev od trideset odstotkov (območje Dražgoš) do več kot osemdeset odstotkov (Železniki, dolina potoka Prednja Smoleva).

Največji povprečni deleži BC zaradi kurjenja biomase so bili prisotni na območju Železnikov, kjer je tudi poselitev najgostejša, ter v spodnjem delu doline Dašnice in v dolini potoka Prednja Smoleva. Lokalno so bili povišani tudi deleži v naselju Dolenja vas, na območju Zalega Loga ter med Železniki in Rudnim, medtem ko so bile na drugih območjih v dolini vrednosti od petdeset do sedemdeset odstotkov.

Po grobih ocenah na podlagi številnih do sedaj opravljenih študij se življenjska doba skrajša za 1 leto, če se koncentracije delcev $\text{PM}_{2.5}$ povečajo za $10\text{ }\mu\text{g}/\text{m}^3$. To oceno lahko vzamemo tudi za BC, čeprav je vrednost verjetno še večja. Vendar je pri interpretaciji rezultatov treba upoštevati, da so izmerjene vrednosti reprezentativne za zimsko obdobje, natančneje za čas mrzlega zimskega vremena s pojavom izrazite temperaturne inverzije. Če bi meritve izvajali poleti, bi izmerili nižje povprečne koncentracije BC, saj takrat bistveno manjši delež prispevata kurjenje lesne biomase ter ogrevanje na fosilna goriva, poleg tega pa se ozračje čez dan dobro premeša, kar pripomore k znižanju koncentracij. V primerjavi z drugimi občinami, kjer so bile pozimi že opravljene mobilne meritve BC, občina Železniki ne izstopa po prekomerni onesnaženosti zraka s črnim ogljikom.

Delavnica Govori & inspiriraj

Razvojna agencija Sora v okviru projekta SPOT svetovanje Gorenjska vabi na spletno delavnico z naslovom Govori & inspiriraj (Komunikacija in javno nastopanje s Polono Požgan). Delavnica bo potekala v sredo, 16. junija, od 18.00 do 20.15 na videokonferenčni platformi Zoom. Polona Požgan je že 22 let medijsko izpostavljena predavateljica komunikacije in retorike, svoje znanje in izkušnje pa posreduje tudi preko spletnih delavnic, treningov in seminarjev. Na tokratni delavnici bodo udeleženci spoznali metode za zmanjšanje treme, neverbalno komunikacijo (roke, pogled, drža, energija), kako pripraviti govor in ga samozavestno izvesti, kako povedati svoje mnenje in zagovarjati svoje stališče, kako komunicirati s težavnimi sogovorniki, kaj storiti, ko nam zmanjka besed, kako v čim krajšem času povedati bistvo ... Delavnica je za udeležence brezplačna. Dodatne informacije in obvezne prijave: spletna stran Razvojne agencije Sora www.ra-sora.si (Novice in dogodki).

Vizualna promocija poslovne dejavnosti

Razvojna agencija Sora v okviru projekta Spodbujanje podjetništva na Loškem vabi na delavnico z naslovom Vizualna promocija vaše poslovne dejavnosti za spletne medije. Delavnica bo potekala v treh srečanjih, in sicer v ponedeljek, 21. junija, od 17.00 do 19.15 ter naslednja dva dneva ob istem času. Vodila jo bosta producenta Aljaž Tepina in Tine Škrbec iz Zveze Karata Film. Na prvem srečanju bodo udeležencem predstavili spletne aplikacije, ki omogočajo izdelavo promocijskega videa za objavo na spletu, na drugem bodo spoznali terensko izvedbo snemanja in na tretjem srečanju še načine montiranja videa. Dodatne informacije o delavnici in e-povezava za prijavo so na voljo na spletni strani www.ra-sora.si (Novice in dogodki).

Občani še vedno preveč zaupljivi

Nekateri občani še vedno premalo pozornosti posvečajo samozaščitnim ukrepom, misleč, da ne bodo postali žrtve tatov, opozarja škofjeloški komandir Sašo Eniko.

ANA ŠUBIC, FOTO: SIMON ŠUBIC

Občinski svet se je na aprilski seji seznanil s poročilom o varnosti na območju občine Železniki v lanskem letu. Kot je pojasnil komandir Policijske postaje Škofja Loka Sašo Eniko, je njihovo delo zaznamovala epidemija, zato so določene naloge morali prilagoditi razmeram. V občini Železniki so evidentirali 17 kaznivih dejanj (dve več kot predlani), raziskanost je bila 53-odstotna. Osem kaznivih dejanj je bilo zoper premoženje, od tega po tri goljufije in tatvine, vlomov pa ni bilo – ne v vozila ne v hiše. To je verjetno posledica pogostih policijskih in redarskih nadzorov na občinskih mejah med epidemijo, kar je omogočilo tudi identifikacijo potencialnih storilcev oz. jih je odvrnilo od odhoda v Selško dolino, je ugotavljal Eniko. Opozoril je, da nekateri občani še vedno premalo pozornosti posvečajo samozaščitnim ukrepom, saj so preveč zaupljivi in verjamejo, da ne bodo žrtve kaznivega dejanja. Taka dejanja policija tudi težko preišče, še zlasti, če so ugotovljena šele naknadno in so sledi

že uničene. "Apeliram na vse, da so pozorni na neznane sumljive osebe v domačem okolju in nas o njih obvestijo, si tudi zabeležijo registrsko številko in opis osebe." Komandir je opozoril tudi na nevarnost spletnih goljufij, pri katerih z obljubami o velikih dobičkih skušajo ljudi prepričati k nakazilu večjih zneskov.

Kaznivih dejanj s področja gospodarstva niso zabeležili. Tako kot v drugih občinah na Škofjeloškem so tudi v Železnikih zaznali porast nasilja v družini; obravnavali so pet kaznivih dejanj, predlani pa dve. "Ljudje so bili veliko doma in je prišlo do več trenj," meni Eniko. S področja prepovedanih drog lani niso obravnavali kaznivih dejanj, so pa opravili pet zasegov in dve hišni preiskavi pri storilcih iz občine Železniki, ki sta prodajala drogo v drugi občini. Problematiki drog, tako v prometu kot tudi na ostalih področjih, posvečajo veliko skrbi in pozornosti, je poudaril Eniko. Pri tem sta pomembna tudi preventiva in ozaveščanje mladih, a zaradi epidemije policisti lani niso bili veliko prisotni v šolah.

Sašo Eniko, komandir Policijske postaje Škofja Loka

S področja javnega reda in miru so med drugim obravnavali osem kršitev Zakona o nalezljivih boleznih. Lani je bilo v občini Železniki 28 prometnih nesreč oz. osem manj kot predlani, a sta se v eni od njih smrtno ponesrečila motorist in sopotnica. Najpogostejša vzroka za nesreče sta še vedno neprilagojena hitrost ter nepravilna stran oz. smer vožnje. Najpogostejše kršitve predpisov o varnosti cestnega prometa so bile uporaba mobitela, neuporaba čelade in varnostnih pasov ter vožnja pod vplivom alkohola. "Še vedno je veliko alkoholiziranih voznikov in voznikov pod vplivom prepovedanih drog, prav tako se udeleženci v cestnem prometu premalo zavedajo, kako na vožnjo vpliva uporaba mobitela, ki zelo zmanjša zbranost in pozornost," je opozoril Eniko.

Veliko voznikov še vedno prehitrih

Občinski redarji so lani zabeležili 1241 prekoračitev hitrosti vožnje, kar je celo nekoliko več kot predlani. Veliko pozornosti so posvetili nalogam za zajezitev covid-19.

Epidemija je lani vplivala tudi na delo Medobčinskega inšpektorata in redarstva (MIR) občin Bled, Bohinj in Železniki, je na aprilski seji občinskega sveta povedal vodja MIR Primož Lah. V času razglašene epidemije so prioritarno izvajali naloge za zajezitev covid-19. "Ogromno je bilo preventivnih aktivnosti: redarji so bili prisotni na testiranjih, cepljenjih, izvajali so nadzore zbiranj, uporabe mask, prehajanj občinskih mej," je

naštev Lah in dodal, da so pri tem zelo dobro sodelovali s civilno zaščito in policijo. Inšpektorat je v občini Železniki lani vodil 49 upravnih postopkov, največ s področja občinskih cest. Redarji so evidentirali 1269 kršitev; od tega 1241 prekoračitev hitrosti vožnje (predlani 1222), dvajset kršitev s področja mirujočega prometa in osem drugih kršitev.

Pri prehitri vožnji so štirje vozniki presegli hitrost za 30–50 km/h, 35 jih je vo-

zilo 20–30 km/h prehitro, 288 oz. dobrih 23 odstotkov 10–20 km/h preveč, pri 914 voznikih oz. skoraj 74 odstotkih pa so izmerili prekoračitev 5–10 km/h. Povprečna izmerjena hitrost kršiteljev na mestih z omejitvijo 30 km/h je bila 38,97 km/h, pri omejitvi 40 km/h je bila 47,71 km/h, pri omejitvi 50 km/h pa je znašala 59,29 km/h. Lah je pripombo svetnika, da hitrost merijo pred oz. za krajevnimi tablam, zavrnil kot neutemeljeno. "Meritve izvajamo znotraj naselja, pa naj gre za vozila v prihodu ali v odhodu, pri čemer gre za oddaljenost od table praviloma več kot sto metrov," je pojasnil in dodal, da imajo kršitelji, ki menijo, da se jim je zgodila krivica, možnost vložiti zahtevo za sodno varstvo. Na račun glob se je v občinski proračun lani nateklo blizu 82 tisoč evrov. MIR občin Bled, Bohinj in Železniki ima sicer novo spletno stran <https://mir-bled.si/>.

Na poti do družbe brez odpadkov

Železniki so v postopku pridružitve mreži t. i. zero waste občin.

ANA ŠUBIC

Občini Železniki in Škofja Loka sta v začetku letošnjega aprila pristopili k postopku pridružitve mreži lokalnih skupnosti na poti do Zero Waste (Brez odpadkov). Postopek vključevanja koordinira Razvojna agencija Sora (RAS) v sodelovanju z društvom Ekologi brez meja, ki od 2014 vodijo program Zero Waste Slovenija v okviru širše evropske mreže. V projektu sodeluje tudi Komunala Škofja Loka.

Kot je pojasnila Darja Barič z RAS, so v začetku maja v sodelovanju z Ekologi brez meja pripravili zanimivo spletno delavnico o ukrepih za pripravo Strategije Zero Waste v obeh občinah. Glavni cilj je znižati količine odpadkov, povečati stopnjo ločenega zbiranja ter na splošno omogočiti boljše ravnanje z odpadki. "Na delavnici so se kresale ideje, oblikovali cilji in ukrepi za do-

sego skupnega cilja za pot do družbe brez odpadkov. Skupaj smo se zbrali predstavniki iz sodelujočih občin in komunalne službe, krajevnih skupnosti, razvojne agencije, vzgoje in izobraževanja pa tudi organizatorjev prireditve, nastanitvenih kapacitet, mladinskih društev. Posvetili smo se konkretnim ukrepom zmanjševanja in preprečevanja nastajanja odpadkov z različnih področij: gospodinjstva, javna uprava, vzgoja in izobraževanje, komunala ter turizem in prireditve. Ukrepom smo določili kratkoročne in dolgoročne časovne mejnike ter glavne nosilce teh aktivnosti in njihove podpornike. Pri uvajanju koncepta Zero Waste v lokalno okolje je pomembno vključevanje vseh deležnikov, učinkovita komunikacija in povezovanje."

Po podatkih Baričeve Komunale Škofja Loka ta čas pripravlja posnetek stanja za obe občini, na osnovi širše zastavlje-

nih ukrepov pa bodo Ekologi brez meja do letošnje jeseni pripravili prvi osnutek Strategije Zero Waste za obe občini, ki ga bodo tudi javno predstavili.

V Sloveniji je devet zero waste občin, v postopku vključevanja pa jih je trenutno še osem. Pri Ekologih brez meja so razložili, da bi v Železnikih denimo lahko uvedli ločeno zbiranje odpadnega olja in postavili javne pitnike vode, kar bo doprineslo k večjemu deležu ločeno zbranih frakcij in manj odpadne embalaže. "Delamo na tem, da bo v prihodnje več dobrih praks na področju preprečevanja nastajanja odpadkov," so pojasnili pri Ekologih brez meja. Dodali so, da so nacionalne Zero waste občine hkrati del evropske mreže, katere glavni cilj je opolnomočiti skupnosti iz vse Evrope, da preoblikujejo odnose z viri in opustijo vse vrste odpadkov kot način doseganja bolj trajnostnega bivanja, gospodarske stabilnosti in socialne povezanosti.

Kam z odpadnim papirjem?

Ločeno zbran papir Komunala Škofja Loka vrača industriji v ponovno predelavo oziroma reciklažo. Z ločenim zbiranjem papirja obvarujemo drevesa pred nepotrebnim posekom.

V Občini Železniki se odpadni papir zbira v rdečih zabojnikih na ekoloških otokih ter v Zbirnem centru Studeno.

ODPADNI PAPIR

Zabojniki in zvonovi rdeče barve

V odpadni papir spada:

- časopisi, revije,
- knjige, zvezki,
- pisarniški papir,
- prospekti, katalogi,
- škatle, karton, lepenka,
- ovojni papir, papirnate vrečke
- ostala papirna embalaža,...

Škatle naj bodo razstavljene in razrezane, da zavzamejo čim manj prostora.

**1 tona recikliranega papirja reši
2 veliki drevesi.**

Papir ločuj in drevesa obvaruj!

**Komunala
Škofja Loka**

Komunala Škofja Loka
Kidričeva cesta 43a, 4220 Škofja Loka
E-pošta: info@komunalaskofjaloka.si
Telefon: 04/50 23 500

Največ je potreb po druženju

V okviru programa Starejši za starejše prostovoljke letno opravijo okoli tisoč obiskov. Trenutno je aktivnih devetnajst prostovoljk, kar je premalo, zato upajo, da se jim bodo pridružile nove.

ANA ŠUBIC, FOTO: GORAZD KAVČIČ

Program Starejši za starejše, ki poteka pod okriljem Zveze društev upokojencev Slovenije, že od leta 2005 izvaja tudi Društvo upokojencev (DU) za Selško dolino. Bistvo programa je, da starejši prostovoljci obišejo starejše od 69 let v svoji okolici ter jih na podlagi anketnega vprašalnika povprašajo, kako živijo in jim ponudijo pomoč, če jo potrebujejo. "V naši občini je čez tisoč starejših od 69 let. Pri teh letih je marsikdo še zelo aktiven, zato ne obišeemo prav vsakega že pri tej starosti, pač pa skušajo naše prostovoljke same presoditi, koga bi veljalo obiskati, kdo morda potrebuje pomoč. Tudi zato težimo k temu, da skušamo v vsakem kraju imeti prostovoljko iz tistega okolja, saj tako lažje prepozna morebitne stiske starejših, po drugi strani pa jo ti poznajo in ji tako tudi lažje zaupajo," je pojasnila Anica Tušek, koordinatorka programa pri DU za Selško dolino.

Trenutno imajo 19 aktivnih prostovoljk, bilo pa jih je že 27. "Žal so nekatere prišle v leta in jih pestijo zdravstvene težave, zato bi potrebovali dodatne prostovoljke, predvsem za Dolenjo vas, Zali Log, Davčo, Češnjico in Dašnico. Če se katera prepозна v tej vlogi, naj se javi našemu dru-

Anica Tušek, koordinatorka programa Starejši za starejše pri DU za Selško dolino

štvu. Posebnih omejitev ni, je pa seveda pomembno, da je prostovoljka komunikativna in poštena," je povabila Tuškova. Prostovoljke letno opravijo okoli tisoč obiskov starejših. Največ potreb je po druženju, kar je v času epidemije še bolj izrazito, saj se je osamljenost poglobila. "Zaradi protikoronskih ukrepov smo v zadnjem letu imele veliko telefonskih pogovorov, včasih tudi po dve uri na dan. Sicer pa imajo v nekaterih vaseh

prakso, da prostovoljke redno vsak teden obiskujejo določene starostnike. Drugje se srečujejo po dogovoru in potrebi. Seveda pa se tistim, ki si naših obiskov ne želijo, ne vsiljujemo."

Prostovoljke starejšim pomagajo tudi pri razreševanju različnih stisk, jim organizirajo pomoč oz. jih po potrebi povežejo s pristojnimi ustanovami. "Pojavljajo se tudi potrebe po raznih prevozih starejših, npr. v trgovino, k frizerju, na kak obisk. Pri tem nas je deloma že razbremenil projekt Prostofer; pričakujemo, da nas bo v nadaljevanju še bolj in da bodo starejši sčasoma začeli bolj uporabljati možnost brezplačnih prevozov," je dejala Tuškova in dodala, da sicer potreb po prevozih ni veliko, saj v tukajšnjem okolju za starostnike v precejšnji meri poskrbijo svojci. Sama pa je, denimo, pomagala tudi invalidni občanki pri urejanju osebnih dokumentov in vključevanju v zapuščinske postopke. Prostovoljke s starostniki, ki potrebujejo pomoč, ustvarijo zaupen odnos. "Če spregovorijo o kakšnih težavah, jim prisluhnemo in potem presodimo, ali je nekaj bolje zadržati zase, da ne bi prišlo do poglobljanja problemov, ali pa je treba vključiti kakšno ustanovo. Sicer pa se ne vtikamo v življenje starostnikov, če nam nekaj zaupajo," je še dodala Anica Tušek.

Prijatelji tudi po sedemdesetih letih

Leta 1951 je nižjo gimnazijo v Železnikih zapustila prva generacija učencev.

ANA ŠUBIC, FOTO: GORAZD KAVČIČ

Prva sredi v juniju je že vrsto let dan srečanja prve generacije učencev, ki je končala nekdanjo nižjo gimnazijo v Železnikih. Po treh letih šolanja so jo zapustili v šolskem letu 1950/51. Šlo je za 32 sošolk in sošolcev; 20 je še živih, zadnjega srečanja v restavraciji Lušina pa se jih je udeležilo 13. "Bili smo zelo povezani, zato se je naše prijateljstvo ohranilo vse do danes," je dejala Marinka Rejc, ki je skupaj s Petrom Gortnarjem koordinirala srečanje. Do šestdesete obletnice male mature so se srečevali na pet let, od tedaj pa vsako leto.

V razredu so bili učenci, rojeni med letoma 1934 in 1937. Med vojno namreč ni bilo šole, zato so jih združili. "Jaz sem v šolskem letu 1945/46 šel naravnost v tretji razred," se je spominjal Gortnar. Pa tudi, da so najprej hodili v šolo pr'

Letošnje srečanje nekdanjih sošolk in sošolcev je bilo posebno, saj je minilo natanko sedemdeset let, odkar so zapustili nižjo gimnazijo v Železnikih.

Štalcu na Trnju, nato so znanje eno leto nabirali v učilnici pr' Andrejčku na Racovniku. V tistem času je potekala gradnja nove šole na Otokih in v gradnjo so vključili tudi učence. "Šli smo na kamion in v Bobovek ali Vodice nakladat opeko – to so štelili kot telesno vzgojo. Imeli smo od 10 do 12 let in nekateri smo se morali precej potruditi, da smo vrgli opeko na kamion. Popoldne ali pod noč so nas pripeljali domov, včasih smo zaspali v kabini," je pripovedoval Gortnar. Od leta 1948 so znanje nabirali v nižji gimnaziji na Otokih. V začetku letošnjega leta je pri 96 letih umrla še zadnja njihova učiteljica Francka Gortnar Mlakar. Učila jih je matematiko, zgodovino,

ruščino pa tudi srbohrvaščino. Ruščino jih je učila tudi Rusinja, ki se je poročila z domačinom iz Selške doline. Njegov razrednik je bil Jože Zupančič. Učil jih je slovenščino, risanje, petje ... in je veljal za zelo strogega. V kakšnega klepetavega učenca je vrgel kredo. "Pa tudi kakšno smo 'fasali' mimogrede, realno gledano redko brez potrebe, z vsemi žavbami smo bili namazani," je priznal Gortnar in dodal, da so se včasih iz šole vračali celo čez Snegovnik, da so čim kasneje prišli domov. Po koncu nižje gimnazije so izobraževanje nadaljevali v Škofji Loki, Kranju, Ljubljani ... Dve sošolki – Helena Kramar in Mojca Kankelj – sta postali učiteljici na OŠ Železniki.

Cepljena dobra tretjina občanov

Prvi odmerek je prejelo 36 odstotkov občanov, vse odmerke pa nekaj manj kot petina. Zdravnik Branko Košir pravi, da si želijo boljšega odziva na cepljenje.

ANA ŠUBIC

Po podatkih NIJZ je bilo do začetka tega tedna s prvim odmerkom cepiva proti covidu-19 cepljenih 2388 občanov oz. slabih 36 odstotkov, z vsemi odmerki pa 1299 občanov oz. nekaj manj kot petina. "Želeli bi si precej boljšega odziva na cepljenje. Dokler ne bomo dosegli več kot 60-odstotne precepljenosti oz. blizu 70 odstotkov, bo koronavirus še vedno povzročal probleme," je povedal zdravnik Branko Košir minuli petek, ko je njegova ambulanta cepila 226 oseb, od tega 140 iz podjetij. Doslej so v Ambulanti Košir opravili dobrih dva tisoč cepljenj. V petek so imeli še okoli sto prijavljenih,

ki bodo predvidoma cepljeni še v tem tednu. "Občane vabimo, da se prijavijo na cepljenje pri osebnih zdravnikih ali na portalu zVEM. Na vrsti bodo v enem ali dveh tednih po prijavi," je povabil Košir. Direktor Zdravstvenega doma Škofja Loka Aleksander Stepanović je povedal, da trenutno kaže, da bo cepiva dovolj za vse, zagotovo pa za druge odmerke. "V primeru želje po točno določenem cepivu za prvi odmerek bo morda treba nekoliko počakati," je dodal.

Po podatkih Covid-19 Sledilnika je bilo v začetku tega tedna v občini Železniki pet aktivno okuženih. Zdravnik Branko Košir opozarja na zmotno razmišljanje nekaterih občanov, da se ni smiselno

cepiti, če živijo bolj izolirano. Tudi če veliko časa preživimo doma, to ne pomeni, da se lahko koronavirusu povsem izognemo. Vsakega namreč (vsaj občasno) obiščejo sorodniki, ki pa lahko s seboj prinesejo marsikaj, tudi smrtno nevarno bolezen, pa čeprav so videti povsem zdravi, je opozoril.

Pred zdravstvenim domom na Racovniku še vedno poteka brezplačno testiranje na covid-19 s hitrimi antigenski testi, in sicer vsak delavnik od 12.30 do 13. ure, ob ponedeljkih, sredah in petkih tudi od 7. do 9. ure ter ob sobotah od 7.30 do 9. ure. Če bodo potrebe manjše, bodo termine prilagodili. Urnik testiranja je na voljo na občinski spletni strani.

Dvanajsti Krekov večer

Posvetili smo ga prof. dr. Antonu Ramovšu.

JULIJANA PREVC

Kulturno društvo dr. Janez Evangelist Krek Selca in Krajevna skupnost Dolenja vas sta pripravila 12. Krekov večer, drugi posvečen sorojaku geologu, paleontologu, stratigrafu, profesorju doktorju Antonu Ramovšu. Prvega maja je minilo deset let od njegove smrti. Ob spominu na njegovo življenje in delo smo pripravili spominski večer, ki je bil 28. maja objavljen na spletu. Pri pogovoru so sodelovali Jože Ramovš, najmlajši brat prof. dr. Antona Ramovša, ki živi v Kranju, Tadeja Šubic, geologinja, naravovarstvenica, avtorica številnih člankov in publikacij, ter Jernej Bešter, predsednik Krajevne skupnosti Dolenja vas. Jože Ramovš je z nami podelil spomine iz njegovih zgodnjih otroških let. Svojega starejšega brata je doživljal kot malega strica, ki prihaja iz Ljubljane, kajti prof. Ramovš je študiral, delal in si ustvaril družino v Ljubljani. Rad se je vračal v rodno Dolenjo vas in na Sv. Miklavž. Kot širša družina so se redno srečevali na smenju. Z bratom je sodeloval pri nastajanju vodnika Sv. Miklavž nad Selci, pri monografijah, kot so Peračiški zeleni kamen, Pisani kamen s Kodrastega vrha na Jelovici, Hotaveljčan kozi čas. Zaupal nam je, da bratu ni bilo vedno lahko, ko se je utrujen vračal s polnim nahrbtnikom kamnin s terenskega dela.

Tadeja Šubic, katere članek z naslovom Geolog in paleontolog prof. dr. Anton Ramovš in njegovo delo, je pred kratkim izšel v

Brata Anton in Jože Ramovš / Foto: arhiv Jožeta Ramovša

Kranjskem zborniku 2020, nam je približala pedagoško, znanstveno-raziskovalno delo prof. dr. Antona Ramovša in kamnine iz naše okolice. S prof. Ramovšem je sodelovala pri urejanju njegove knjige Barviti trogkofelski apnenec Dovžanove soteske: lepotni spev narave. Njegov odnos do študentov lahko razberemo iz njenega pripovedovanja: "Njegovo pedagoško delo se odraža v njegovem sloganu 'Dajmo študentom korenine in krila', da bodo vedeli, da na temelju preteklosti živimo in ustvarjamo za prihodnost, ter dajmo jim svobodo, da bodo lahko raziskovali in ustvarjali. Svoje študente je vedno spodbujal k delu, k raziskovanju, k ustvarjanju nečesa novega in tudi k pisanju." Predstavila je njegove številne nagrade in njegov obsežni opus, ki zajema fosile iz paleozoika, triasa in jure. Povedala nam je, da se je povezoval z znanstveniki po vsem svetu, udeležil se je številnih konferenc, strokovnih ekskurzij in srečanj in marsikaj sam organiziral ter delil svoje obširno znanje. O vsem tem priča tudi njegova bogata zapuščina v loškem arhivu. Govornica nam je pokazala izjemne primerke fosilov, ki jih hrani Loški muzej (trilobit, amonit). Podrobneje nam je predstavila dachsteinski apnenec, kamnine Sv. Miklavža in nas poučila, kaj proučuje paleontologija in kaj stratigrafija.

Geologinja Tadeja Šubic / Foto: posnetek zaslona

Del zbirke v Loškem muzeju / Foto: Julijana Prevc

Dr. Ramovš je želel, da bi širša množica več vedela o kamninah, kajti: "Vsakdo zna ločiti praprot od smreke, konja od goveda, malokdo pa bo ločil kremen od glinenca."

Prof. dr. Ramovš je veliko časa posvetil obnovi cerkve sv. Miklavža, kajti leta 1945 je bila minirana in njena obnova je potekala v več fazah. "Dr. Ramovš je bil močna vez med vsemi ljudmi, ki so veliko postorili, da je cerkev danes taka, kot je. ... On je povezoval ljudi po strokovni, finančni plati in se

Na proslavi ob dnevu državnosti tudi Aleksander Mežek

V petek, 25. junija, ob 20. uri bo na trgu pred cerkvijo sv. Antona občinska proslava ob dnevu državnosti, ki jo prireja Kulturno društvo (KD) Scena. Gost večera bo glasbenik Aleksander Mežek, nastopili pa bodo še člani KD Scena, KUD France Koblar in KD dr. Janez Evangelist Krek. Ob 19. uri bo v cerkvi maša za domovino.

Kamnine na poti na Miklavž / Foto: Julijana Prevc

povezoval z Ljubljano, da je do realizacije sploh prišlo," je na srečanju dejal Jernej Bešter, ki se dr. Ramovša spominja kot uglajenega gospoda, ki je učil na fakulteti o nekih kamnih, in tako kot večina Dolenjevaščanov se ga bolj spominja kot Žnidarjevega Tončija kot doktor Ramovša. Povedal je, da mu bodo v Dolenji vasi postavili spominsko ploščo, ki bo vsakega mimoidočega spomnila, da je tukaj živel veliki Slovenec in Dolenjevaščan.

Odkritje spominske plošče prof. dr. Antonu Ramovšu

Krajevna skupnost Dolenja vas vabi na odkritje spominske plošče častnemu občanu prof. dr. Antonu Ramovšu. Letos zaznamujejo deseto obletnico njegove smrti. Slovesno odkritje plošče bo v nedeljo, 25. julija, ob 8. uri pred prostori Krajevne skupnosti Dolenja vas.

Vaš pametni paketnik, za vsakim vogalom!

Direct4me...

- Enostavno
- Diskretno
- 24/7
- Brez kontakta

Za mesto dostave spletnega nakupa ali paketne pošiljke **izberite vedno pripravljen paketnik Direct4me.**

www.posta.si/paketnik-direct4me

Več kot **600** paketnikov po Sloveniji

KOFT/MEK

Bližajo se Čipkarski dnevi

Za uvod vanje bodo pripravili 24 ur klekljanja, glavno dogajanje pa bo od 23. do 28. junija, ko bo potekal tudi evropski projekt na temo prostovoljstva.

ANA ŠUBIC

V ponedeljek, 14. junija, ob 17. uri se bo začelo tradicionalno 24-urno klekljanje v organizaciji Turističnega društva (TD) Železniki. Podobno kot lani tudi letos ne bo potekalo na dogodku v kulturnem domu, pač pa na terenu, saj bo punkelj potoval od ene klekljarice do druge.

Klekljarski maraton bo naznanil 59. Čipkarske dneve, ki bodo potekali od 23. do 28. junija in bodo prinesli zanimive dogodke za vse generacije. "Dogodki bodo naravnani tako, da bodo prijazni vsem. Smo družini prijazno turistično društvo. Vse dni bomo povezani s čipko, ki ostaja rdeča nit prireditve," je napovedal predsednik TD Tomaž Weiffenbach. Razstave čipk bodo na ogled od petka, 25., do nedelje, 27. junija, med 10. in 20. uro v kulturnem domu in galeriji muzeja. Vse dni bo možen tudi nakup čipk in klekljarskega materiala. V petek ob odprtju razstav bodo na društveni strani na Facebooku objavili promocijski video Čipkarskih dnevov. "Vabimo tudi na različne pohode, primerne za družine oz. za vse generacije: v petek v Davčo, v soboto po rapalski meji na Soriško planino in v nedeljo v Sorico. Udeležba bo brezplačna, prav tako

organiziran prevoz iz Železnikov do izhodišča pohoda in po zaključku nazaj." Vse dni čipkarskega festivala vabijo tako družine kot različne skupine, da izkoristijo promocijsko polovično ceno dogodivščine Pobeg iz mesta Železniki – skrivnost fužinarjevega ingota. Otroke bo zabaval tudi čarodej. Če bo možno, se bodo v Nivci pomerili nogometasi na tradicionalni tekmi Ledik – Oženjeni. V nedeljo bo ob 10. uri sv. maša za klekljarice in turistične delavce, po maši pa pred cerkvijo nastop pihalnega orkestra Alples Železniki. Ob 11.30 bo na trgu pred plavžem potekala Glasbena čipka v sodelovanju z Glasbeno šolo Škofja Loka in pihalnim orkestrom. Čez dan bo na različnih lokacijah moč opaziti klekljarice in jih spodbuditi pri njihovem mojstrskem delu." Weiffenbach je še poudaril, da bo vstop na dogodek prost, prav tako bo od petka do nedelje možno brezplačno obiskati muzej.

Hkrati s Čipkarskimi dnevi bodo uredničili projekt iz programa Evropa za državljanke z naslovom Prostovoljstvo ohranja evropsko dediščino živo: Mladi za evropska mesta – mesta za mlade. Poleg Občine Železniki v programu sodelujejo še partnerji: občine Innichen iz Italije, Lepoglava s Hrvaškem, Budaors iz

Madžarske in Oberammergau iz Nemčije (Združenje Europassion), Slovensko katoliško, kulturno, pevsko društvo A. M. Slomšek iz Maasmecheln v Belgiji, Narodni svet Koroških Slovencev iz Avstrije, Neprofitna mladinska organizacija Sonce iz Makedonije in Javni zavod Ratitovec. Mednarodne delegacije iz partnerskih mest, med njimi so tudi pasijonska mesta, pričakujejo v sredo, 23. junija, ko se bodo začeli Čipkarski dnevi. Glede na razmere so prisotnost že potrdili iz Nemčije, Avstrije, Italije, Belgije in Srbije, je povedala vodja projekta Andreja Megušar. Dan kasneje bodo v Ribnici, kjer mladi vsako leto uprizarjajo Ribniški pasijon, pripravili strokovno srečanje z delegati pod naslovom Prostovoljstvo mladih ohranja kulturno dediščino živo, predviden je tudi ogled Ribnice in sprejem pri tamkajšnjem županu, potekal bo sestanek s predsedstvom Europassiona ... Dne 25. junija se bodo z gosti posvetili Škofji Loki, Škofjeloškemu pasijonu in Ljubljani, naslednja dva dneva jih bo čakal pester program Čipkarskih dnevov, dogajanje pa bodo sklenili v ponedeljek, 28. junija, ob 18. uri z oddajo na Radiu Sora o delovanju prostovoljcev v neprofitnih organizacijah.

Zgodbe muzejskih predmetov: Ključ in ključavnica

KATJA MOHORIČ BONČA,
MUZEJ ŽELEZNIKI

IME PREDMETA:

ključ in ključavnica za vhodna vrata, inv. št. ŽE 152, ŽE 151

OPIS PREDMETA

1. material in tehnika: železo, kovaški izdelek
2. mere: ključ: 22 cm, ključavnica 22 × 20 cm
3. leto prihoda v muzej: 1968

Ključavnica je na vrata pritrjena priprava z odprtino za ključ, ključ pa je kovinska priprava za odklepanje ali za-

klepanje ključavnice. Zaklepamo lahko marsikaj in posebna kategorija ključavnic so tiste za zaklepanje doma. Lahko so nameščene na vrtna, vhodna ali notranja vrata domov in skupaj s ključem predstavljajo njegovo fizično varovanje. Ključe in ključavnice so nekdanje izdelovali kovači, kasneje so se z izdelavo ključev začeli ukvarjati ključavničarji.

V zbirki kovaških izdelkov hranimo ključavnico za vhodna vrata in k njej pripadajoči ključ. Ključ je masiven in veliko večji kot današnji. Podatek o izdelovalcu ključavnice in o tem, katero hišo je zaklepala, ni zabeležen. Predmeta sta kot dar prišla v muzej leta 1968, ko so snovali muzejsko zbirko.

Ključavnica in ključ v muzejski zbirki / Foto: Katja Mohorič Bonča

Poletna muzejska noč

V soboto, 19. junija, zvečer prost vstop v Muzej Železniki in predstavitev novosti v muzejskih zbirkah

ANA ŠUBIC, FOTO: GORAZD KAVČIČ

V okviru Poletne muzejske noči bo v soboto, 19. junija, med 19. in 23. uro možen prost vstop v Muzej Železniki, ob 21. uri pa bodo na muzejskem dvorišču predstavili novosti v muzejskih zbirkah. Predvajali bodo tudi kratek film o kovanju žebeljev, ki si ga je od nedavnega možno ogledati v zbirki Vigenjc, in fotografsko gradivo v povezavi s službo nočnega čuvaja in njenim kasnejšim postvarjanjem na turističnih prireditvah, ki je predstavljena v zbirki Fužina.

Novo muzejsko vitrino o službi nočnega čuvaja v Železnikih je pripravila kustosinja Katja Mohorič Bonča. Kot pravi, se o njem ne ve veliko, vprašanj je več kot odgovorov. V vitrini lahko preberemo, da na Slovenskem službi nočnega čuvaja sledimo od konca srednjega veka do ustanovitve gasilskih organizacij konec 19. stoletja, ponekod do prve svetovne vojne. Od kdaj je v Železnikih za varnost ljudi in njihovega premoženja skrbel nočni čuvaj, ni znanih pisnih virov, v folklornem izročilu se je ohranilo, da so ga vzpostavili po požaru leta 1822. Obiskovalci lahko prisluhnejo tudi posnetku pesmi nočnega čuvaja iz leta 1964, ko jo je zapel domačin Gabrijel Kristan. "Posnetek smo dobili z Glasbeno-narodopisnega inštituta pri ZRC Sazu," je dodala.

Zbirka Vigenjc pa je bogatejša za vitrino o izdelavi žebeljev v starih časih. V njej se predvaja tudi kratek film o kovanju žebeljev po starem v slovenščini in angleščini, ki so ga posneli lani poleti. Člana Muzejskega društva Železniki Janez Rihtaršič in Bojan Rihtaršič v dobrih dveh minutah in pol prikažeta celoten postopek izdelave: od segrevanja železnih palic na ognjišču do kovanja žebeljev. "Film je pomembna pridobitev. Sedaj lahko vsak obiskovalec muzeja spozna kovanje žebeljev, kar je bilo doslej

Katja Mohorič Bonča ob novi vitrini o nočnem čuvaju v Železnikih

možno le ob prikazih v živo," je poudarila Katja Mohorič Bonča. V vitrini je navedenih tudi nekaj zanimivih podatkov o žebeljarstvu, prikazana je tudi vzorčna tabela žebeljev iz 19. stoletja, pri kateri se

je še posebno angažiral Janez Rihtaršič. V muzejski galeriji pa si je še do torka, 15. junija, možno ogledati razstavo Fotografsko potovanje, na kateri se predstavlja domačin Stane Gortnar.

 skupina
elektro
gorenjska

**Smo Skupina Elektro Gorenjska,
z elektriko povezujemo Gorenjsko.**

 elektro
gorenjska

 gorenjske
elektrarne

 esk
vzdrževanje

Poletna ponudba zavoda

Med drugim bomo ponudili vodene ogledе muzeja in starega dela Železnikov.

JAVNI ZAVOD RATITOVEC

Lansko poletje smo v Javnem zavodu Ratitovec domačinom in obiskovalcem naših krajev ponudili vodene ogledе Muzeja Železniki in starega dela Železnikov. Odziv sicer ni bil velik, vendar bomo podobno pripravili tudi v letošnjem letu.

Muzej Železniki bo v juliju in avgustu odprt po poletnem delovnem času: torek in sredo od 9. do 15. ure, četrtek, petek, sobota od 9. do 17. ure in nedelja od 13. do 17. ure. Kot dodatno ponudbo vam vsak petek v juliju in avgustu ob 10. uri nudimo voden ogled po zbirkah, ki se mu lahko priključite z nakupom muzejske vstopnice.

Na brezplačna vodenja po starem delu Železnikov vas vabimo vsako drugo soboto v juliju in avgustu, to je 3., 17. in 31. julija ter 14. in 28. avgusta. Dobimo se ob 10. uri na trgu pred cerkvijo sv. Antona, od koder vas bo turistična vodička popeljala na ogled starega dela Železnikov.

Železnike pa lahko spoznate tudi na drugačen način, če se udeležite pustolovščine na prostem Pobeg iz mesta Železniki. Igra je zasnovana na zgodbi železarstva in fužinarstva, primerna za družine, ljubitelje skrivnosti in reševanja nalog. Igro smo zasnovali tako, da lahko naenkrat sodeluje od dve do šest oseb. Več o sami igri vam ne izdamo. Rezervirajte si termin na spletni strani Javnega zavoda Ratitovec ali nas pokličite na telefon 04 51 47 356 ali 051 458 010.

Silhueta kovača pred plavžem
/ Foto: Gorazd Kavčič

Tako kot lani bomo tudi letos goste povabili v Selško dolino z velikimi reklamnimi plakati. Lansko poletje sta dva velika plakata vabila v Selško dolino ob primorski in dolenski avtocesti. Letos smo se skupaj s člani strokovnega sveta za turizem odločili, da ju postavimo ob prometni cesti v Ljubljani in v Celju. Za ta namen bomo uporabili lanska dva motiva, ki ju je posnel domači fotograf Andrej Tarfila, oblikovno ga je uredila Nina Drol. Boste pa ta dva motiva, ki bosta promovirala lepote naših krajev v času, ko ne bo oglaševanja prireditev, lahko videli tudi na oglasnem kozolcu v Železnikih.

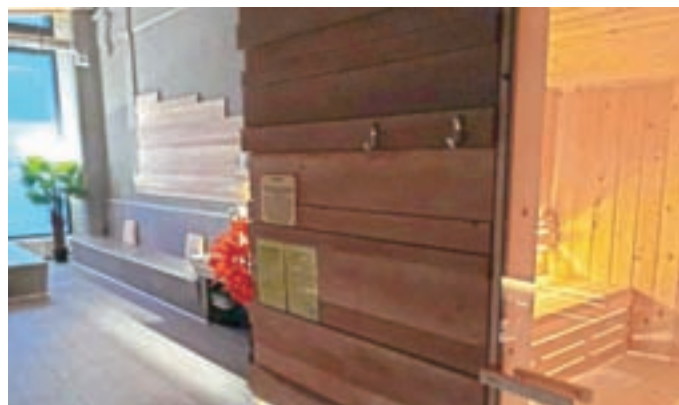
Slovenska bakla julija tudi v Železnikih

JAVNI ZAVOD RATITOVEC

Poletne olimpijske igre se bodo začele 23. julija v Tokiu. Prav na ta dan pa bo svojo pot skozi vseh 212 slovenskih občin zaključila slovenska bakla. Slovenska bakla, ki širi vrednote olimpizma, sporočila solidarnosti, upanja in jeklene volje, je svoje popotovanje začela 3. maja v Bovcu in po 81 dneh bo potovanje zaključila 23. julija na Ravnah na Koroškem. Slovenska bakla je izdelana iz nerjavnega jekla in bukovega lesa. Oblika in izbor materialov sta prepletena z močno simboliko: reciklirano nerjavno jeklo kot simbol trdnosti in trajnosti ter bukov les kot simbol modrosti in samozavesti. Plamenico zaključuje krona v silueti Triglava. Ročaj iz bukovega lesa objema pet olimpijskih krogov, simbolov povezovanja. Plamen v kroni širi svetlobo, simbol upanja. Na Škofjeloškem bo bakla v torek, 20. julija, v Železnikih jo bomo sprejeli v večernih urah. Nosilci bakle bodo predstavniki naših vodilnih športnih društev oz. klubov, ki nas prek tekmovanj tudi predstavljajo zunaj meja naše doline (plavalci, strelci, nogometaši, rokometiški, atletski in smučarji). Vsako društvo naj bi zagotovilo deset tekačev in skupno naj bi pretekli šestdeset kilometrov. Seznama nosilcev bakle še nimamo, termin namreč ni najbolj ugoden, saj je to čas dopustov. Prvotni termin, ko naj bi bila bakla v naši občini, je bil 26. april, ko bi baklo nosili tudi vrhunski športniki in olimpijci iz naše občine. Za 20. julija pa povabilo športnikom še vedno velja. Če se bo pokazalo, da društva v tem terminu ne bodo mogla zagotoviti dovolj tekačev, se bomo obrnili še na druga športna društva. Bakla je simbol povezovanja in naj poveže tudi športnike občine Železniki in prebudi jekleno voljo in širi vrednote olimpizma.

Odprtje bazena in savn

Kot smo že pisali v prejšnji številki Ratitovških obzorij, smo plavalni bazen za šolarje in plavalni klub odprli takoj, ko je bilo to možno. Za druge obiskovalce smo vrata bazena prvič po dolgem času odprli 7. maja, savne pa tri tedne kasneje. Bazeni in savna sta odprta ob petkih, sobotah in nedeljah. Pred prihodom v bazen in savno vas prosimo, da pokličete na telefon 04 514 63 81 in rezervirate svoj termin, saj je število obiskovalcev v teh prostorih še vedno omejeno. Poleg bazena in savn je odprto tudi teniško igrišče in vabljeni k igranju tenisa. Teniško igrišče je prav tako treba predhodno rezervirati, najlažje to storite na spletni strani Javnega zavoda Ratitovec.

Savne smo odprli konec maja.

DOMEL

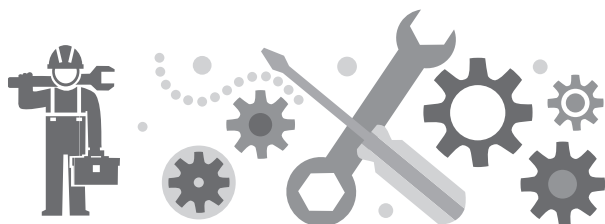
RAZPIS KADROVSKIH ŠTIPENDIJ ZA ŠOLSKO IN ŠTUDIJSKO LETO 2021/2022

Za motivirane, nadarjene, radovedne in delovne dijake in študente

Poleg štipendije vam bomo že med šolanjem ali študijem omogočili spoznati podjetje in pridobiti dragocene delovne izkušnje na različnih področjih, pomagali vam bomo pri pripravi diplomske, magistrske ali druge raziskovalne naloge ter vam po zaključku šolanja ali študija ponudili redno zaposlitev.

Podelili bomo štipendije rednim študentom in dijakom za študij oziroma šolanje za naslednje poklice:

- **Strojništvo:**
magistrski, univerzitetni ali visokošolski strokovni program;
- **Elektrotehnika:**
magistrski, univerzitetni ali visokošolski strokovni program;
- **Računalništvo in informatika:**
magistrski ali univerzitetni program;
- **Tehniška gimnazija:**
srednje poklicno izobraževanje;
- **Strojni tehnik:**
srednje poklicno izobraževanje;

- **Elektrotehnik:**
srednje poklicno izobraževanje;
- **Mehatronik:**
srednje poklicno izobraževanje;
- **Orodjar:**
poklicno izobraževanje;
- **Elektrikar:**
poklicno izobraževanje.

Prijavite se na:

<https://prijave.domel.com>

Vlogi za štipendije je treba predložiti: kratek življenjepis, potrdilo o vpisu v šolo in fotokopijo zadnjega šolskega spričevala oz. potrdila fakultete o opravljenih izpitih.

Prijave zbiramo do **16. 7. 2021.**

Za dodatne informacije lahko pokličete Špelo Vrhunc na telefonsko številko **04 51 17 144.**

Obisk ekipe nacionalne televizije v Sorici

Prispevek o Sorici bo na sporedu v mozaični oddaji Alpe-Donava-Jadran.

DR. MIHA MARKELJ

V sredo, 19. maja, se je v Sorici in njeni okolici mudila šestčlanska ekipa RTV SLO z namenom snemanja prispevka o pestri zgodovini ter naravni in kulturni dediščini Sorice in soriškem rojaku Ivanu Groharju.

Ekipa je v Sorico prišla na vabilo skupine za ohranjanje kulturne dediščine, ki deluje v okviru Turističnega društva Sorica, ter na priprošnjo kolegov iz Južne Tirolske (predvsem Luisa Thomasa Praderja). Prispevek o Sorici bo na sporedu v mozaični oddaji Alpe-Donava-Jadran, ki ima več kot 30-letno tradicijo predvajanja na šestih evropskih televizijskih postajah v Sloveniji (RTV SLO), na Hrvaškem (HRT), v Nemčiji na Bavarskem (BR), v Avstriji (ORF), na Madžarskem (MTVA) ter v Italiji in na Južnem Tirolskem (RAI in RAI Südtirol) ter bo prevedena v pet jezikov (slovenski, nemški, italijanski, madžarski in hrvaški), zaradi česar velja za eno najbolj gledanih kulturnih in izobraževalnih oddaj v regiji.

Večje priprave na snemanje so se začele že nekaj tednov pred prihodom ekipe z zbiranjem historičnega in arhivskega gradiva, izdelavo scenarija in ogledom

Mozaična oddaja Alpe-Donava-Jadran ima več kot 30-letno tradicijo predvajanja na šestih evropskih televizijskih postajah, prevedena bo v pet jezikov.

Prispevek bo osredotočen na pestro zgodovino ter naravno in kulturno dediščino Sorice ter soriškega rojaka Ivana Groharja.

lokacij snemanja ter pogovorom z domačini. Snemanje je potekalo 19. maja. Skupno je bila TV ekipa v Sorici 12 ur in je posnela tri intervjuje na več lokacijah ter več panoramskih posnetkov vasi in okolice. Med lokacije, kjer so se zadrževali najdlje časa, sodijo Groharjeva hiša (galerija in etnološka zbirka ter okolica pred hišo), Atelje Mira Kačarja (prikaz slikarja ob delu), stara Konradova kmetija v Zgornji Sorici (z arhitekturnimi detajli tirolske gradnje), več stoletij stara lipa pri cerkvi sv. Nikolaja ter več panoramskih lokacij, posnetih z območja spomenika in s fokusom na prikazu kozolcev, travniških sadovnjakov, senožeeti, terasastih pobočij, skalnih previsov in pobočji z macesni. V pripravo

prispevka bodo vključene tudi posamezne besede narečnega govora.

Celotni obseg video materiala, ki so ga pridobili, je 1,5 ure, medtem ko bo dolžina prispevka ob montaži od pet do deset minut. Pri samem snemanju so aktivno sodelovali Jožica in Miro Kačar, Boris Jensterle, Polona Golija in Miha Markelj ter posamezni vaščani, člani TD Sorica in člani županove komisije za mednarodno sodelovanje Občine Železniki, ki so pomagali tudi pri oblikovanju okvirnega scenarija.

Televizijska ekipa je bila v Sorici in občini Železniki toplo sprejeta in je obljubila, da bo pripravila lep prispevek ter da bo v prihodnosti z veseljem te lepe kraje še obiskala.

POGREBNIK

z vami že 30 let

NOVO

poslovna enota:

Šutna 11, 4209 Žabnica

www.pogrebnik.si

Dvorje 13, 4207 Cerklje na Gorenjskem

24 URNA DEŽURNA ŠTEVILKA:

041 624 685

ZA CELOTNO OBMOČJE OBČINE ŽELEZNIKI

Pripravljajo strategijo turizma

Dokument bo šel v javno obravnavo v začetku julija.

ANA ŠUBIC

Razvojna agencija Sora je septembra lani skupaj z vsemi štirimi škofjeloškimi občinami pristopila k izdelavi nove skupne turistične strategije za razvoj destinacije Škofjeloško 2021–2027. Dokument pripravljajo v sodelovanju z zunanjo izvajalko Mišo Novak iz podjetja za trajnostne rešitve v turizmu Alohas. "Jesen smo izvedli uvodna delovna srečanja po občinah, pridobili kakovostne vsebinske inpute, proti koncu leta smo pripravili spletne ankete za prebivalce in turistične ponudnike. Pridobili smo več kot štiristo izpolnjenih vprašalnikov, ki so nam dali kakovosten vpogled v razumevanje izzivov, pogledov in predlogov za razvoj turizma na območju. Rezultatom ankete so sledile uvodne delavnice po občinah, tako z zaposlenimi na občinah in zavodih za turizem kot tudi s ponudniki. Potekale so na Zoomu, letos sredi maja pa smo končno

lahko izpeljali srečanje v živo," je pojasnila Andreja Križnar z Razvojne agencije Sora. V ponedeljek, 14. junija, bo sledila še delavnica v živo s turističnimi ponudniki. Dokument nameravajo v začetku julija objaviti in bo dva meseca v javni obravnavi, občinski sveti pa naj bi ga potrjevali jeseni.

Križnarjeva ugotavlja, da ima škofjeloško območje veliko prednost v svoji legi, umeščenosti med prestolnico in Julijske Alpe. "Zaznamuje ga tudi skupna zgodovinska identiteta, izjemna naravna in kulturna dediščina, ohranjena kulturna krajina in dokaj čisto okolje, vključno s Sorama kot kopalnima rekama. Se pa po drugi strani srečuje z nepovezanim, razdrobljenim ponudbo in nedojemanjem območja kot zaokrožene destinacije." Čeprav se je obseg ležišč od leta 2013 več kot podvojil (po podatkih Ajpese ima območje 1419 ležišč), pa za večjo moč turizma še vedno manjkajo nastanitvene zmogljivosti pa tudi do-

bra gostinska in druga dopolnilna turistična ponudba, je opozorila. Največji porast tako števila nastanitev kot prenočitev se je zgodil prav v Selški dolini. Potenciala vidijo zlasti v oblikovanju skupnih produktov, ki bi povečevali prepoznavnost destinacije Škofjeloško, v razvoju zelenega in ne množičnega turizma, v krepitvi kakovostne ponudbe (kulinarika, nastanitve, rokodelski izdelki ...), krepitvi digitalizacije v turizmu ter v povezovanju s sosednjimi destinacijami. "Razvoj turizma na Škofjeloškem želimo krepiti v smeri stacionarne, zelene in butične destinacije prihoda, kjer obiskovalec najde vse za nekajdnevni oddih ter hkrati deluje kot odlično izhodišče za raziskovanje tudi sosednjih destinacij," je pojasnila Križnarjeva. Velik poudarek bodo dali tudi trženjski, trajnostni, digitalni pa tudi inovativni nadgradnji ključnih povezovalnih produktov: Loška kolesarska pot, Loška planinska pot, zaokrožena ponudba zime ter razvoj skupne vozovnice za štiri smučišča, ribolov, Sora kot kopalna reka, nadgradnja rapalske meje in Rupnikove linije ter krepitev prepoznavnih destinacijskih zgodb, kot je bogata fužinarska zgodovina železnikov.

Česar ne merimo, ne moremo izboljšati

Samo rezultati pravilno izvedenih meritev so kazalnik dejanskega stanja in ustrezna podlaga za odločanje. In ker je glede na trenutne razmere pomen kakovosti zraka v zaprtih prostorih še toliko večji, smo v okviru praznovanja 30-letnice skupine LOTRIČ Metrology v sodelovanju z OŠ Železniki in PŠ Selca izpeljali družbeno odgovoren projekt.

Slabša kakovost zraka v zaprtih prostorih, kot so učilnice, pisarne, sejne sobe oziroma prostori, v katerih se zadržuje večje število ljudi, se odraža v naraščanju vrednosti CO₂. Zato je zlasti v prostorih, kjer ni mehanskega prezračevalnega sistema, priporočljivo za namen ugotavljanja kakovosti zraka izvajati meritve vsebnosti CO₂ ter temperature in relativne vlage.

V Sloveniji je NIJZ izdal priporočila, vezana na prezračevanje prostorov, ki ima v času pandemskih razmer še toliko večjo težo. Omenjena praksa je znana tudi v tujini, kjer je nemški zvezni inštitut za varnost in zdravje pri delu BAUA podal zahtevo po sistemski ureditvi prezračevanja na osnovi meritev nivoja CO₂ v osnovnih šolah in drugih zaprtih prostorih z več obiskovalci.

V OŠ Železniki in PŠ Selca kakovost zraka spremlja EXACTUM

V podjetju LOTRIČ Meroslovje smo se v okviru praznovanja 30-letnice skupine odločili, da v osnovni šoli v Železnikih in podružnični šoli v Selcih brezplačno namestimo naš sistem EXACTUM, ki vključuje senzorje CO₂, temperature in relativne vlage in tako omogoča spremljanje kakovosti zraka v učilnicah. Ker se slabša kakovost zraka v zaprtih prostorih odraža v visokih vrednostih

CO₂, sistem na osnovi meritev slednjega sporoča, kdaj je prostor treba prezračiti.

Rezultati so v realnem času vidni učiteljicam, ki na osnovi informacij prezračujejo prostore. Prikazovalnik je postavljen na vidnem mestu v razredu in med drugim prikazuje alarm ob preseženi mejni vrednosti zraka – vse s ciljem podajanja pravih informacij za sprejemanje pravih odločitev.

EXACTUM na osnovi meritev CO₂ učiteljicam sporoča, kdaj je učilnice treba temeljito prezračiti, in s tem našim najmlajšim omogoči, da dihajo svež zrak.

LOTRIČ METROLOGY

Evharistični križ na Snegovniku nad Železniki

Od nedavnega na Snegovniku stoji osemmetrski križ. Njegova postavitve predstavlja uvod v praznovanje štiristoletnice samostojne župnije Železniki, ki bo prihodnje leto.

VINCENCIJ DEMŠAR, ZGODOVINSKA SKUPINA ŽUPNIJE ŽELEZNIKI

Zgodovinska skupina v župniji Železniki se letos v maju veseli že 15 let aktivnega dela. V preteklih letih smo izdali dve knjigi o znamenjih, križih in kapelicah v Železnikih in okoliških vaseh. Z veseljem je pred leti sprejela spodbudo g. Jožeta Demšarja s Češnjice, da na Snegovniku ponovno postavimo evharistični križ – osnovni simbol krščanstva. Po mnogih župnijah so jih postavljali kot spodbudo in spomin na drugi jugoslovanski Evharistični kongres, ki je bil v Ljubljani. V dneh od 28. do 30. junija 1935 se je na Plečnikovem stadionu za Bežigradom zbralo okoli 150 tisoč vernikov. V župnijski kroniki piše, da se je tega dogodka iz Železnikov udeležilo osemdeset otrok in dvesto odraslih. Čutili so, da morajo tako slovesne in versko doživete dneve na neki način pokazati tudi navzven v domačih krajih na čim bolj vidnih mestih. V Železnikih so našli mesto na Snegovniku. Verski shodi so bili kar številni že pred prvo svetovno vojno, še bolj pa so zaživeli v tridesetih letih prejšnjega stoletja. Kot da bi čutili grozečo nevarnost druge svetovne vojne in z njo povezane revolucije, ki je pomorila toliko mladih življenj. Zobu časa so nekateri še pomagali že med vojno, druge malo kasneje, da so izginili, in tako

Evharistični kongres v Ljubljani leta 1935, slika iz arhiva Franca Kalana iz Selc (loški arhiv)

se le še redki spominjajo teh križev. Na enem srečanju zgodovinske skupine pa je bilo še dorečeno, da bi bila obnovitev križa tudi primerno uvodno zaznamovanje 400-letnice samostojne župnije Železniki, ki bo 12. februarja 2022. Tako pobudo je z veseljem sprejel tudi domači župnik g. Tine Skok.

Zamisel smo posredovali in hkrati zaprosili stroko – Bojana Rihtaršiča, arhitekta, ki je oblikoval celotno podobo osem metrov visokega križa. Tudi tokrat smo za mnenje glede spomeniškega varstva prosili Jerneja Hudolina. S predstavitvijo se je strinjal, saj je to tudi ohranjanje kulturne dediščine. Za pisno soglasje za postavitev križa smo zaprosili oba lastnika gozdnih parcel zaradi poseka dreves, nato še Zavod za gozdove – Območna enota Kranj. Z vsemi temi soglasji smo o svoji nameri seznanili tudi občinsko upravo Občine Železniki. Priprave so prevzeli člani zgodovinske skupine: Miro Benedičič, France Mohorič in Janko Jelenc. Z Jožetom Demšarjem, lastnikom zemljišča, so si ogledali in izbrali podarjeno ustrezno lokacijo v bližini prvotnega križa. Zabetonirali so ustrezen podstavek. Že pred tremi leti je na Snegovniku podjetje Janez Vrhunc, s. p., z Rudna uredilo dostopno pot in posekalo, med šmarnimi mašami, primerne hraste, ki jih je za križ poklonil Anton Keržar. Pripravljena hrastova hloda sta

se do lanske jeseni sušila v gozdu, nato so jih obžagali in tramova skladiščili čez zimo pri podjetju Blaž Pohleven, s. p., kjer so les obdelali na končne mere in križ sestavili. V delavnici slednjega so ga tudi okovali in pripravili za transport. Zaradi razmočene poti je bilo treba počakati samo še na ustrezno suho vreme in sledilo je veselo elektronsko sporočilo Janka Jelenca: "Danes, 28. maja 2021, točno ob pričetku opoldanskega zvonjenja iz okoliških cerkva, smo v velikem veselju in olajšanju vsi navzoči srečno namestili križ na pripravljene podstavek. Zabetonirali smo tudi podstavek za namestitev osem metrov visokega droga, na katerem bo kmalu zaplapolala slovenska zastava. Hvaležni smo vsem, ki so v tem triletnem projektu sodelovali in pripomogli, da je delo, lahko rečemo tudi z božjo pomočjo, zaključeno, in pripravljeno za dvojno praznovanje, saj je pred nami dan državnosti, trideset let samostojne Slovenije."

Zakaj danes obnavljati evharistični križ? Kaj meni osebno K(k)riž pomeni? Lepo bi bilo, da bi se to vprašal vsak sam, verni ali neverni. Odgovor ni enoznačen. Prvim je lahko sveto znamenje in spodbuda, drugim znamenje, da smo ljudje različni, in ravno v tej različnosti se lahko učimo odnosov med ljudmi. O postavitvi droga s slovensko zastavo v neposredni bližini križa pa drugič.

Križ na Snegovniku

Ponosni na napredek samostojne države in kraja

Nad vasjo Rudno od začetka maja ponosno plapolata slovenska zastava. Ideja, ki je med krajanji vzniknila v zimskem času, sovпада s praznovanjem tridesete obletnice plebiscita za samostojno državo.

KRAJANI RUDNA

Državna zastava predstavlja močan simbol izražanja ponosa, pripadnosti določeni državi. Zastave pogosto vidimo plapolati na športnih dogodkih, s čimer navijači izkazujejo podporo športnikom in obenem izkazujejo nacionalni ponos. Ob državnih praznikih pa naj bi jo izobešali tudi javno. Letošnja okrogla obletnica odločitve Slovencev, da želimo živeti v samostojni državi, je pomemben dogodek, ki naj nas ponovno spomni, da si še vedno želimo živeti v samostojni državi. Ideja krajanov Rudna, da ob tej obletnici nad vasjo Rudno postavijo drog s stalno izobešeno zastavo, se je tako spomladi hitro realizirala. Pobudo pa sta bili pripravljene podpreti tudi krajevna skupnost in Občina Železniki. Aprila je tako sedem krajanov šlo v akcijo. Najprej so se domenili z lastnikom parcele, ki jim je dal dovoljenje za izkop ter postavitev droga. Osmega maja sta sledila vgradnja in zalivanje betonske cevi s sidrom na drog. Zadnje in tudi najpomembnejše dejanje tega projekta pa je bila postavitve droga in izobešanje zastave. Za zaključek izvedbe je 20. maja poskrbelo devet krajanov in mojstra podjetja Vidaflag, ki so s skupnimi močmi uspešno dvignili 12-metrski drog ter izobesili zastavo velikosti šest krat tri metre. Predvidoma junija bo sledilo še slovesno odprtje. Že sedaj pa je na mestu zahvala vsem, ki so omogočili izvedbo projekta: vključenim krajanom, Krajevni skupnosti Dražgoše-Rudno, Občini Železniki in še zlasti županu Antonu Luznarju.

Želimo, da bi bil pogled na zastavo vsem v veselje in opomin, kako je Slovenija v tridesetih letih napredovala. Ne le urbana središča, ampak tudi podeželje. Rudno je v tem času uspelo z zagnanostjo domačinov v okviru Športnega društva Buldožerji razviti enega bolj prepoznavnih manjših smučišč v Sloveniji, ki ga z veseljem obiskujejo tako družine iz cele Slovenije kot tudi domači in tuji tekmovalni klubi. Tehnološko smo že kar nekaj let podprti z dobrim optičnim omrežjem, ki še vedno marsikje v Sloveniji (tudi v mestih) ni samoumevno. Z eno večjih akcij in vlaganjem krajanov se je obnovilo vodovodno omrežje, v lanskem letu pa se je izboljšala še elektrifikacija. Prenovo je doživel tudi gasilski dom, takrat se je uredila tudi večnamenska dvorana. Prevozniki so se v lanskem letu razveselili novih avtobusnih postajališč. Upamo pa, da se bodo lahko čim prej novega pločnika do Železnikov razveselili redni sprehajalci po Rudnem polju, otroci pa obljubljenega vaškega igrišča.

Predvidoma junija bo sledilo še slovesno odprtje.

27
let tradicije

27
let tradicije

POGREBNE STORITVE

hipnos d.o.o.

051/ 620-699

**Ob izgubi Vaših najdražjih
Vam priskočimo na pomoč
in Vam v celoti opravimo
kompletno pogrebno
storitev.**

POGREBNE STORITVE, HIPNOS d.o.o., Žlebe 98,
1215 Medvode, P.E. Barletova cesta Preska - Medvode
telefon: 01/ 361 35 89, www.hipnos.si

www.hipnos.si

24-urna dežurna št.: 051 620 699

hipnos@hipnos.si

Člani na društveni vaji / Foto: arhiv PGD Rudno

Reševanje pogrešane osebe

Gasilska enota PGD Rudno nadaljuje usposabljanja

Epidemija covid-19 je posledice pustila tudi med gasilskimi vrstami in – še pomembneje – operativnimi enotami znotraj teh.

MOHOR BEVK, POVELJNIK GASILSKE ENOTE PGD RUDNO

V naši enoti upoštevamo vsa priporočila NIJZ in krovne organizacije, zato smo bili lani primorani ustaviti vsa usposabljanja enote in s tem povezane aktivnosti članstva. Na operativnem področju smo se bili primorani odreči veliko načrtovanim aktivnostim; naj jih nekaj naštejemo: pregledu gasilnih aparatov in dnevu odprtih vrat, usposabljanjem TPO (temeljnih postopkov

oživljanja) in uporabi avtomatskega zunanega defibrilatorja za krajane, društvenim in meddruštvenim vajam, različnim operativnim vajam po specialnostnih sklopih, kondicijskim treningom, zborom enote ... Skozi celo leto smo v zmanjšanem obsegu skrbeli za normalno interventno delovanje in s tem povezano vzdrževanje vozil, orodja in opreme. Lani smo bili pozvani na največ intervencij v zadnjih desetih letih, kar pa še dodatno argumentira pomen ustreznega nivoja usposobljenosti.

Maja letos smo po predolgem času izvedli društveno operativno vajo, na kateri je sodelovalo 15 operativnih članov. Pri pripravi vaje je pomagalo tudi nekaj članov iz vrst gasilske mladine. Na vaji smo bili obveščeni o požaru zgornje etaže hleva v strnjem delu vasi. Na lokaciji je lastnik povedal, da je v hlevu ostala njegova hčerka. Začeli smo gasiti objekt in iskati pogrešano. Notranji napadalci so jo našli nezavestno, jo odnesli iz hleva in ustrezno pripravili za prihajajoče reševalce. Nadejamo se vrnitve v normalne razmere, ki so ključ za kvalitetno delo. Hkrati se že dalj časa zavzemamo za prepotrebno zamenjavo zastarele cisterne TAM za mlajše rabljeno vozilo – in tu pričakujemo podporo gasilskega poveljstva in občine. S sodelovanjem in pomočjo drug drugemu lahko dvignemo nivo našega poslanstva, ki je zagotovo vredno spoštovanja, saj je pomoč sočloveku najplemenitejša vrlina! Na pomoč!

LIP ODKUP HLODOVINE

LIP BOHINJ
From **wood** to **wonders**.

lipbohinj.si

Vaš partner v gozdu že 70 let
Predelava hlodovine na lastni žagi
Kratki plačilni roki in zanesljivo plačilo
Možnost izbire elektronske izmere

- DEMŠAR Viljem ☎ 040 700 058
- KOROŠEC Igor ☎ 030 610 880

Maja letos smo po predolgem času izvedli društveno operativno vajo. / Foto: Boštjan Gartnar

Lovska družina Sorica

Lovska družina Sorica je najmlajša med tremi lovskimi družinami v Selški dolini.

KLEMEN FOJKAR, LD SORICA

Lovsko družino (LD) Sorica so ustanovili po ukinitvi državnega lovišča Triglav leta 1959, ko so reorganizirali lovišča. Lovci so 29. maja 1959 ustanovili sedanjo LD Sorica. Po velikosti se uvršča med srednje velika lovišča v Sloveniji in meri 5537 hektarjev. Lovišče je visokogorsko. Danes družina šteje 46 članov, med katerimi sta dva pripravnika. Povprečna starost članov je malo manj kot 56 let.

LD Sorica je umeščena med Blegoš, Črni Vrh, Porezen, Hoč, Lajnar, Možic in Ratitovec. Zaradi zelo razgibanega reliefa je razdeljena v pet sektorjev. Vsak ima svojega vodjo in nekaj članov, ki izvajajo določena dela. V lovišču se opravi okoli desetsto prostovoljnih delovnih ur na leto: od košnje, sanacije travnikov, ki jih razrijejo divji prašiči, vzdrževanja lovskih stez, popravil opazovalnic in izdelave novih do krmljenja divjadi v zimskem času – in verjetno bi se našlo še kaj.

LD Sorica razpolaga s štirimi pomembnimi nepremičninami: lovsko kočo na Robu, ki je namenjena sestankom in druženju, lovskim bivakom na Hirnu, prevzemnico divjačine v Sorici in prevzemnico divjačine v Davči. V lovišču imamo več visokih opazovalnic, krmišč, lovskih stez ipd. V lovišču LD Sorica so med divjadjo zastopani srnjad, jelenjad, gamsi, divji prašiči, občasno pa se pojavijo tudi muflon, lisica, kuna belica in zlatica, jazbec, šoja in siva vrana. Med zavarovanimi gozdnimi kurami nam je uspelo obdržati še velikega petelina, jereba in malega petelina (ruševca), ki je hkrati tudi simbol

Ruševac

naše družine. Od velikih zveri je vedno prisoten rjavi medved, v zadnjem času pa redno tudi volk. Pojavlja se tudi šakal in občasno ris. Zaradi teh zveri je že opazno zmanjševanje števil rastlinojedcev.

Ena zelo pomembnih vej v lovstvu je tudi lovška kinologija. V naši lovski družini imamo 14 lovskih psov in 11 vodnikov. Najbolj zastopana pasma je nemški lovski terier, ki spada v skupino jamarjev, sledijo jim goniči, istrski kratkodlaki in resasti, ter en brandl brak. Imamo tudi vodnika s hanovskim barvarjem, ki spada v skupino krvosledcev (barvarji).

Lovska kočica na Robu

Nemški lovski terier

Mizarstvo „Božo“

**POSREDNIŠTVO PRI PRODAJI
BARV ZA LES PROIZVAJALCA**

NUDIMO VAM:

**IMPREGNACIJE ZA LESENE KONSTRUKCIJE,
UNIVERZALNE IN DEBELOSLOJNE LAZURE ZA LES,
SUŠENJE LESA, IZDELAVO OPORNIH ROK ZA NADSTREŠKE,
IZDELAVO OPAŽA, LADIJSKEGA PODA IN BRUN,
IZDELAVO BALKONSKIH OGRAJ,
KOLOBARJEV ZA OBLAGANJE STEN.**

POKLIČITE NA TEL. 041 697 465 IN SE PREPRIČAJTE

Božo Prezelj, s. p.

Podporezen 6, 4228 Železniki
info@mizarstvo-bozo.si, bozo.prezelj@siol.net
04 519 90 90, 041 697 465

www.mizarstvo-bozo.si

Nagrajeni na turističnem festivalu

Učenci iz Sorice so na festivalu Turizmu pomaga lastna glava zasnovali energijsko ploščico in zeliščni čaj za potep po soriških poteh ter osvojili srebrno priznanje.

ANA ŠUBIC

Turistični krožek s Podružnične šole (PŠ) Sorica je uspešno sodeloval na 35. državnem festivalu Turizmu pomaga lastna glava. Za festival Turistične zveze Slovenije, na katerem je sodelovalo 63 šol, potekal pa je pod geslom Moj kraj, moj chef, so učenci pod mentorstvom profesorice Monike Gasser in Bernarde Kejžar pripravili projekt Energijska ploščica in zeliščni čaj za potep po prelepah soriških poteh ter zanj prejeli srebrno priznanje. Pri projektu so sodelovali četrtošolke Taira Drol, Loti Gasser, Urška Jemec in Kristina Kejžar ter petošolci Katarina Gartner, Miha Koblar, Cene Markelj in Mark Ulbl. Letošnja tema jim je predstavljala izziv, saj so skušali združiti več dejavnikov, ki delajo njihov kraj prepoznaven, in sicer slikarja Ivana Groharja, pohodništvo in neokrnjeno naravo. "Dušo" Sorice so težko ujeli v obliki značilne hrane, zato so si zamislili zdrav prigrizek in čajno mešanico s soriških travnikov, kar bi lahko služilo tudi kot simpatičen spominek za naključnega obiskovalca. Idejo so aprila predstavili tudi na spletni tržnici festivala, ki se mu je PŠ Sorica tokrat pridružila drugič.

Kot je pojasnila mentorica Monika Gasser, je bilo njihovo delo zaradi epidemije

Priprava energijske ploščice, ki je lahko tudi simpatičen spominek za naključnega obiskovalca

je oteženo, a jim je s skupnimi močmi in dobro voljo uspelo. "Pripravljali smo se celo leto po malo. Običajno smo se dobivali v sredo po pouku," je razložila. Nekaj srečanj so namenili raziskovanju prehrane prednikov, ob čemer so ugotovili, da so jedli zelo preprosto, sezonsko

in predvsem zdravo hrano. Marsikateri ni več na današnjih jedilnikih. Za potrebe projekta so opravili tudi intervjuja z lastnikom gostišča v Sorici Primožem Pintarjem, saj jih je zanimalo njegovo mnenje o prehrani nekoč in danes, ter ljubiteljsko zeliščarko Marino Kejžar. Ko so učenci izbirali jed oz. prigrizek, s katerim bi predstavili svoj kraj, ki je priljubljen tudi med pohodniki, so se odločili za nekaj zdravega, preprostega in hranljivega: energijsko ploščico in zeliščni čaj. Energijska ploščica, pri kateri so posodobili star prigrizek dedkov in babic (suhe slive ali tepke), je iz kosmičev, oreščkov, suhega sadja, masla, medu in mešanih semen, čaj pa so pripravili iz različnih zelišč, ki so jih lani ob koncu šolskega leta nabrali v okolici šole v okviru naravoslovnega dne, je povedala Gasserjeva.

Idejo bodo skušali uresničiti prav kmalu, saj želijo energijske ploščice in zeliščni čaj ponuditi že na letošnjem tradicionalnem junijskem pohodu v Heblarje, kjer je Grohar preživel otroštvo. Za spominke so predvideli tudi posebne mošnjičke, ki jih bodo izdelali pri krožku ročnih del.

Izteka se naporno šolsko leto

ANA ŠUBIC

"Letošnje šolsko leto je bilo zelo naporno, predvsem zaradi nenehnega spreminjanja pogojev za naše delo," ugotavlja ravnatelj OŠ Železniki Franc Rant. Pogosto so namreč šele v petek izvedeli, kako bo v ponedeljek potekalo varstvo v vrtcu in pouk v šoli. "Prepričan sem, da je bilo tako ravnanje šolskih oblasti škodljivo, saj so s tem vnašali visoko stopnjo negotovosti ne samo v šolo in vrtec, temveč tudi v širše okolje." Kljub temu so pouk in varstvo izvajali z vso odgovornostjo, je poudaril ravnatelj. Največ težav jim je povzročala prepoved združevanja učencev in otrok iz različnih skupin. Vzdušje v šoli in vrtcu so skušali približati običajnim razmeram in hkrati ustvarjati varno okolje za otroke in zaposlene. "Poudarjam, da so tako zaposleni kot učenci pokazali visoko stopnjo odgovornosti, zaradi česar je bilo v karanteni zelo malo oddelkov, le eden v Podružnici Selca in Podružnici Sorica. Nekaj več okužb je bilo v vrtcu, a tudi ne prav veliko." Ravnatelj tudi ugotavlja, da je šolanje na daljavo zagotovo vplivalo na znanje učencev, a to se bo dalo nadoknaditi. "Bolj skrb vzbujajoč je vpliv na delovne navade otrok." Epidemiološkim razmeram bodo prilagodili tudi letošnjo valet. Načrtujejo namreč, da se bodo devetošolci 14. junija okoli 16.30 v sprevidu odpravili od trga pri cerkvi do trga pred plavžem in tam izvedli svoj program.

Vrtec Železniki – gozdni vrtec

Vrtec Železniki se je v šolskem letu 2020/2021 vključil v Mrežo gozdnih vrtcev in šol Slovenije in je sestavni del Inštituta za gozdno pedagogiko.

VANJA KOFLER, VZGOJITELJICA

Trenutno je v mrežo povezanih 141 izobraževalnih ustanov iz Slovenije in zamejstva. Namen sodelovanja v Mreži gozdnih vrtcev in šol Slovenije je spodbujanje in izvajanje gozdne pedagogike, s poudarkom na slovenskih gozdovih. Gre za metodo okoljskega vzgajanja in izobraževanja, s katero omogočamo varno in sproščeno raziskovanje narave, razvijanje čutov, motoričnih sposobnosti in logičnih sklepanj.

Otroci skupaj z vzgojiteljicami redno obiskujemo gozd, v katerem izvajamo različne pedagoške dejavnosti, ki so del letnega delovnega načrta. Jeseni smo nabirali drevesno listje, ga spoznavali, razvrščali, šteli, uporabljali pri gibalnih in likovnih dejavnostih, z njim dekorirali prostore vrtca in se igrali. Okušali smo jesenske plodove, spoznavali drevesne vrste in talne gozdne živali. Iz vej smo izdelali bivališča za gozdne živali. Udeležili smo se gozdnega orientacijskega pohoda. Ogledali smo si postopek spravile lesa in spoznavali gozdarsko orodje. Igrali smo se gozdne skrivalnice in iskali predmete, ki so se skrivali v škatli presenečenja. Predmete smo otipali in jih nato poiskali v gozdu.

Tipanje predmetov v škatli presenečenja

Spoznavanje gozda z zavezanimi očmi

Včasih smo se v gozd odpravili le na sprehod ali spontano igro, ki pa se je skoraj vedno razvila v raziskovanje.

Pozimi nam je gozd ponujal povsem drugačne izkušnje, kot smo jih bili deležni jeseni. Hodili smo po snegu, ledu, zmrznjeni zemlji in travi, se spuščali po zasneženih strminah, igrali v gradu iz snega, se kotalili po bregu in uživali v zimskih radostih. V snegu smo opazili tudi živalske sledi, jih primerjali s svojimi, jih zasledovali in ugotavljali, kateri živali pripadajo. Ob prihodu pomladi smo v enoti Selca začeli urejati gozdno igralnico na hribu za vrtcem. Najprej smo jo očistili, nato pa izdelali dve gugalnici, lestev za vzpenjanje, progo za dirkanje, čutno pot iz naravnega materiala in gozdno hišico pod koreninami dreves. Gozdna igralnica je namenjena vsem otrokom in staršem, zato vas vabimo, da jo obiščete tudi popoldne.

Tudi otroci iz vrtca Železniki so se s svojimi vzgojiteljicami zagnano podali v gozd, kjer so izdelali ognjišče, lestev in celo most. Gozd so spoznavali z vsemi svojimi čutili, poslušali zvoke, tipali z zavezanimi očmi in se podajali v skrivnostni svet svojih čutov. Raziskovali so, ali je drevo živo, kako diha, se hrani, raste. Odpravili so se na gozdno učno pot, kjer so si ogledali časovni kolut, sodelujejo pa tudi z gozdarko, ki odgovarja na njihova vprašanja. Nabrali so tudi želod in žir ter ju odnesli v vrtec in posadili v lončke. Zdaj opazujejo, kako so semena vzknila in vsako spremembo beležijo na opazovalnem listu.

Tudi v prihodnje se bomo pogosto vračali v gozd, saj nam daje možnosti za celostni razvoj otrok in odraslih. Oblikuje nam vrednote, ki se odražajo v pozitivnem odnosu do narave in ljudi. Imamo polno idej in motivacije, da se naučimo sobivati z naravo in svoja znanja posredujemo tudi drugim. Spremljate nas lahko tudi na spletni strani Mreže gozdnih vrtcev in šol Slovenije: <https://www.gozdna-pedagogika.si/portfolio/vrtec-zelezniki>.

Mamicam čestitamo!

Rodile so: **Saša Lušina** iz Dolenje vasi Mašo, **Špela Egart** iz Kališ Marušo, **Tjaša Mravlja** iz Železnikov Maksa, **Anita Dolenc** iz Železnikov Žiga, **Katjuša Rupar** iz Železnikov Luka, **Tjaša Novšak** iz Zabrekev Aleša, **Eva Stanič** iz Železnikov Aneja, **Tjaša Markelj** iz Selc Lovra in **Urška Debeljak** iz Dolenje vasi Vida.

Podatke smo s privoljenjem staršev zbrali na podlagi vlog za dodelitev prispevka ob rojstvu otroka. Seznam vseh novorojencev je tako lahko še daljši, čestitke in dobre želje pa izrekamo tudi mamicam, katerih imena tu niso zapisana.

Martina Logar, svetovalka za družbene dejavnosti, Občina Železniki

Pol stoletja Divje lige na Rovnu

Divja liga v nogometu na travi v Športnem parku Rovn že petdeseto leto

BRANE BERTONCELJ, ŠPORTNO DRUŠTVO SELCA

Decembra je Športno društvo Selca praznovalo 35 let od ustanovitve društva in ob tej priložnosti izdalo bilten, ki ga lahko preberete na spletni strani www.sdselca.si. V letošnjem letu pa praznujemo še eno veliko obletnico, in sicer petdeset let Divje lige v malem nogometu na travi v Športnem parku Rovn. Divja liga v nogometu na travi že vrsto let povezuje vse ljubitelje nogometa na Selškem. Prva omemba same Divje lige sega že v leto 1972, tako da ima tekmovanje že dolgoletno tradicijo. Takrat so posamezni zaselki v Selški dolini formirali nogometne ekipe. Do leta 1977 je ligo vodil Matjaž Dolenc, leta 1978 Janez Lotrič, v prvih letih so sodelovale ekipe Vrličkarji iz Selc, Argonavti (Železniki, študentje), Bodičarji iz Trnja in Ravnika, Sokoli iz Danj in Sorice, Bombaši z Zalega Loga, Žeja iz Plavža, Bife Boysi iz Češnjice, Maž Železniki (NK Železniki), Buldožerji z Rudna, Sapa iz Dražgoš, Lubadarji z Bukovice, iz Ševelj in Luše, 10 Jugovičev (Samci), Apostoli iz Dolenje vasi, Veterani, Mafija, Beli vrabi, Cebri ... In tako se je sama Divja liga obdržala vse do danes, kljub raznim naravnim nesrečam, ki so znova in znova poškodovale nogometno igrišče. Samo v letu 1991 ni bilo možno izvesti lige na travi, leta 1986 je bila organizirana liga na asfaltu, ker travnato igrišče ni omogočalo igranja. To je tekmovanje in druženje, ki ima v Selški dolini na področju rekreacije najdaljšo tradicijo. Od leta 1983 dalje je celotno vodenje lige prevzela ekipa Mački, potem pa od leta 1985 dalje Športno društvo Selca.

Sodniki Divje lige: Tone Bašelj, Tomaž Demšar, Jože Bekš, Franci Čufer, Sandi Volf, Zdravko Markelj, Idrizi Špendi, Đorđe Turković, Vinko Gričar, Predrag Vasić, Suljo Rašić, Darko Čerferin, Matjaž Bohinc, Zlatko Filej in seveda legenda sojenja Selške doline Ante Pratljačič, dve leti pa so bili sodniki igralci – vsaka ekipa eno nedeljo.

Zmagovalci Divje lige v preteklih petdesetih letih (v začetnih letih manjkajo podatki): Mački Selca, Mafija Selca, Beli vrabi, Kamikaze, Vikingi, NK Luša, Pekarna Železniki, Pr pujsu,

Divja liga leta 1972 – ekipa Vrličkarji ...

KSSD, Talenti, AS, BB team, Avto Jolly, Squadra 02, Ševlje. Druge uspešne ekipe: Cebri, Pik klub – Šturmf, Graffiti, Azurna obala, Lubadarji, Veterani, Pumpe, Sloga, Valentino, Leteči angeli, Gostišče Kveder – Luša, Beli balet, ČE. V zadnjih letih pa sodelujejo ekipe: Ševlje, Graffiti, Cote D azur, Vikingi, Squadra 02, ČE, ŠD Lenart Luša, Asterix, Tale team, Feniksi in Lubadarji. Letos se bo Divja liga začela 13. junija, če bodo zdravstvene razmere dopuščale organizacijo.

SREČANJE NEKDANJH EKIP IN NOGOMETAŠEV

V soboto, 26. junija, od 15. ure dalje načrtujemo srečanje nekdanjih ekip in nogometašev, ki so sodelovali v Divji ligi v preteklih petdesetih letih. Ekipe, ki so pripravljene odigrati ekshibicijske tekme, prosimo, da se javijo, da organiziramo tekme. Vabljeni tudi nogometaši samo na požirek in obujanje spominov. Prosimo, da o srečanju obvestite tudi druge člane ekip in simpatizerje. Informacije in prijave: Tadej Bernik (041 746 406), Gašper Benedik (031 611 115), lige.rovn@gmail.com.

ODPRTI TURNIR V MALEM NOGOMETU

Pripravili bomo tudi odprti turnir v malem nogometu na travi ob 50-letnici Divje lige, in sicer v petek in soboto, 25. in 26. junija. Rok za oddajo prijav je 23. junij do 14. ure, žreb bo še isti dan ob 19. uri. Število igralcev je šest in vratar. Dovoljeno bo igrati z obutvijo, ki ima deset ali več kramponov iz gume. Veljala bodo pravila Divje lige v Športnem parku Rovn. Startnina znaša petdeset evrov. Informacije in prijave Tadej Bernik (041 746 406), Gašper Benedik (031 611 115), lige.rovn@gmail.com.

TENIŠKO SREČANJE OB 35-LETNICI DRUŠTVA

Izpeljati ga nameravamo v petek, 25. junija, od 15. ure dalje (dvoboji lahko že prej). Gre za srečanje tenisačev, ki so sodelovali na tekmovanjih v tenisu v preteklih 35 letih na Rovnu. Oblika srečanja bo določena glede na prijave, vabljeni pa seveda tudi tisti, ki ne bi igrali, ampak se samo pogovorili. Informacije in prijave: Robi Ozanič (041 632 927), brane.bertoncelj@alples.si.

TURNIR V ODBOJKI NA MIVKI

Potekal bo v soboto, 26. junija. Informacije: Gašper Benedik (031 611 115).

TURNIR V TAROKU

Pripravili ga bomo v četrtek, 24. junija, ob 17. uri. Informacije: France Rakovec (031 415 450).

... in leta 1985 – ekipa Mafija

Nogometni klub Niko Železniki

Prednostna naloga novega vodstva bo zamenjava umetne trave na igrišču v Nivci.

ZDENO SOKLIČ, NOGOMETNI KLUB ŽELEZNIKI

V teh težkih, nenormalnih časih nogomet (po domače fuzbal) vsaj na vrhunskem oziroma profesionalnem nivoju ponuja in ohranja upanje, da nas epidemija ne more ustaviti. Nogomet je najpomembnejša športna panoga na svetu in tako se tudi obnaša v teh časih. Vsa prvenstva so bila uspešno izvedena, v Ligi prvakov smo lahko gledali res vrhunske predstave, državne reprezentance so tudi začele kvalifikacije za svetovno prvenstvo. Če pogledamo število tekem in udeležencev, smo lahko res veseli in ponosni, da zaradi epidemije ni odpadla nobena pomembnejša tekma. Seveda pa smo ob tem prikrajšani ljubitelji nogometa in navijači, ki v živo ne moremo spremljati nogometnih užitkov.

Tudi v Železnikih nogomet množično povezuje tako mlade kot malo manj mlade. V Nogometnem klubu Niko Železniki je danes registriranih 119 aktivnih igralcev, ki nastopajo v Gorenjski ligi v kategorijah od mlajših cicibanov U9, starejših cicibanov U11, mlajših dečkov U13, starejših dečkov U15, kadetov U17 do članov. Korona je prekinila oziroma ustavila vsa tekmovanja na nivoju medobčinskih nogometnih zvez, ampak treniranje se nadaljuje v skladu s predpisanimi epidemiološkimi ukrepi.

Velika sprememba pa se je na žalost zgodila tudi v vodstvu nogometnega kluba, saj nas je v januarju za vedno zapustil dolgoletni predsednik Niko Bertoncej, ki je bil zadnja leta glavna vlečna sila celotnega kluba. Ampak nogomet v Železnikih se kljub temu ne ustavlja, saj so bili vzpostavljeni dobri temelji. Na dopisnem občnem zboru je bil za novega predsednika kluba soglasno izvoljen Tomaž Bertoncej. Prav

Članska ekipa na prijateljski tekmi z Rudarjem iz Velenja 2009

tako se je izvršnemu odboru kluba pridružilo še nekaj nogometnih zanesenjakov, ki bodo pomagali, da bo nogomet še naprej tudi v Železnikih najbolj priljubljen šport.

Kot vemo, imamo igrišče v Nivci od leta 2009 pokrito z umetno travo. Tako so pogoji za igranje nogometa omogočeni skoraj ob vsakem vremenu, kar je bilo prej nemogoče. Ko smo dobili še umetno razsvetljavo, so se nam pogoji za uživanje ob igranju nogometa skoraj približali idealnemu stanju. Ker pa nobena stvar ne traja večno oziroma se sčasoma tudi umetna trava obrabi in uniči, bo prednostna naloga novega vodstva projekt zamenjave umetne trave. Na slikah je dobro vidna razlika v obrabljenosti umetne trave – na začetku lepo zelena travnata površina, zdaj pa vse bolj črna. Glede na analizo stanja trenutne kakovosti velikih igrišč z umetno travo je NZS igrišče v Železnikih ocenil z oceno 2 od 5 in razvrstil na 47. mesto od skupaj 49 igrišč. V klubu smo začeli pogovore z lastnikom igrišča, ki je Občina Železniki, začeli pa smo tudi pridobivati ponudbe za zamenjavo umetne trave. Največji del financiranja projekta bi prevzela občina, za pridobitev drugega dela finančnih sredstev pa se bomo v sodelovanju z njo prijavi na razpisa za pridobitev sredstev Nogometne zveze Slovenije in Fundacije za šport. V klubu bomo pri izvedbi projekta aktivno sodelovali in pripravili vso potrebno dokumentacijo. Če bo šlo vse po načrtu, bi lahko jeseni 2022 že gledali mlade nogometaše na novi umetni zelenici.

Kot sem že omenil, so tekmovanja ustavljena, nogometaši pa vseeno z veseljem prihajajo v Nivco, da uživajo ob igranju nogometa in ob druženju s prijatelji.

Dejavnost kluba in s tem tudi uspešno delo z mladino je v veliki meri odvisno od dobrega strokovnega dela in od pomoči sponzorjev in donatorjev.

Ob tej priložnosti bi se vsem sponzorjem in donatorjem zahvalili za pomoč pri delovanju kluba.

Vsakoletno druženje mladih na Dan nogometa v Železnikih 2019

Bečan rekordno na Ratitovec

Timotej Bečan in Nuša Mali sta osvojila najprestižnejši zmagi na Teku na Ratitovec.

MAJA BERTONCELJ, FOTO: PRIMOŽ PIČULIN

V nedeljo, 6. junija, so se gorski tekači pomerili na 25. mednarodnem Teku na Ratitovec, ki ga je znova uspešno organiziralo AD Železniki. Tek je štel za prvenstvo Slovenije v gorskih tekih, za člane in članice ter za mladince in mladinke za državno prvenstvo v disciplini gor, za dečke in deklice pa gor-dol.

Na Ratitovec je iz Železnikov najhitreje pritekel Timotej Bečan (KGT Papež), ki je s časom 1 ura in 16 sekund postavil nov najhitrejši čas. "Tek na Ratitovec se vsako leto prav posebno veselim, saj mi ustreza konfiguracija proge. Pravzaprav mi je pisana na kožo. Je zelo tekaška, vmes pa velikokrat zamenja ritem. V primerjavi s prejšnjimi leti so bile razmere za tek bistveno prijaznejše, saj se je ponoči "zlilo" in jutro ni bilo tako nasičeno z vlago, poleg tega pa ni bilo vroče. Vedel sem, da moram konkurenci na začetni ravnini narediti kar se da težak začetek, nato pa na vzponu vzdrževati visok ritem, da me nihče ne ujame. Ključno je, da "plen" drži določeno distanco pred "lovcem", s čimer slednji izgubi voljo do lovljenja. Skozi celoten vzpon sem se počutil zelo dobro in noge so odpravile od podlage z občutkom moči. Nazaj nisem pogledal niti enkrat, saj sem bil prepričan vase. Tekma mi je hitro minila in kar naenkrat sem se znašel med pašniki na Ratitovcu. Cilj sem dosegel v uri in 16 sekundah, kar je nov rekord proge, obenem pa sem postal državni prvak v disciplini gor. Več si ne bi mogel želeli in s prikazanim sem zelo zadovoljen," je tek za novi

Gorski tekači so se petindvajsetič pomerili na gorskem teku na Ratitovec.

naslov državnega prvaka slikovito opisal Medvoščan Timotej Bečan. Drugi je bil Luka Kovačič (KGT Papež), tretji pa Primož Porenta (AD Olimpik). Najhitrejši domačin Stanko Janžekovič (AD Železniki, 1;08:27) je bil odličen sedmi. V ženski konkurenci je zmagala Nuša Mali (AK Olimpija, 1;12:41). Med mlajšimi dečki je bil tretji Ažbe Reya, med deklicami pa druga Tinka Kemperle (oba OŠ Železniki).

Že dvajseti pohod Gremo gor

ANA ŠUBIC

Turistično društvo (TD) Selca je zadnjo nedeljo v maju priredilo tradicionalna pohoda Gremo gor in Gremo gor-dol. "Pohod Gremo gor je bil jubilejni, dvaj-

seti, zato smo vsem, ki so prišli k sv. Jedrti, podarili kapo. Udeležencev je bilo nekaj čez sto, zato je bil pohod več kot uspešen. Pohodniki so na cilj prišli iz več smeri, pač vsak po svoje in po svojih zmožnostih," je bil povedal predsednik

TD Tomaž Habjan. Daljši pohod Gremo gor-dol, ki je privabil okoli dvajset pohodnikov, se je začel pri sv. Jedrti. "Pohodniki so naredili krog čez Sv. Križ, Sv. Miklavž in Sv. Mohor nazaj na izhodišče oziroma cilj. Za pot so vključno s postanki in malico porabili okoli šest ur," je pojasnil. Vsi, ki so se udeležili pohoda štiri leta zapored, so dobili spominsko majico.

Habjan je napovedal, da jih v naslednjih mesecih najbrž čaka še en pohod. "Obnoviti nameravamo oglarski pohod, ki smo ga pred leti pomagali organizirati oglarjem izpod Mohorja. Šlo je za super dogodek, a ga je skupina oglarjev opustila. Zadnja leta pa se v okolici Selc pojavljajo nova kopišča, zato bomo poskusili ta pohod obnoviti. Zaradi koronakrize ga nismo mogli izpeljati spomladi, ko gori največ kop, a bomo poskusili ujeti neki poletni oz. jesenski termin."

Daljši pohod Gremo gor-dol je privabil okoli dvajset pohodnikov. / Foto: arhiv TD Selca

Prijatelji Ratitovca

Zmagovalci tridesete akcije Prijatelj Ratitovca so Cecilija Bevk, Zofka Tolar in Franc Čufar, ki so lani zabeležili po 248 vzponov na Ratitovec. Z letošnjo akcijo bodo pohodniki presegli pol milijona vpisov.

ANA ŠUBIC, FOTO: PD ZA SELŠKO DOLINO

V lanski, trideseti akciji Prijatelj Ratitovca je sodelovalo 582 pohodnikov, ki so skupaj opravili 18.594 vzponov na Ratitovec. Zaradi epidemije je potekala le 248 dni, saj so zaradi ukrepov za približno tri mesece in pol umaknili vpisno knjigo. "Zaradi skrajšanja akcije smo izjemoma število obveznih vpisov posameznika zmanjšali s 15 na deset. Vseh vpisov v tridesetih akcijah je bilo 480.463. V letošnji, 31. akciji, smo prepričani, da bo dosežen in presežen petsto tisoči vpis," je pojasnil predsednik Planinskega društva (PD) za Selško dolino Alojz Lotrič. Maja so na Ratitovcu pripravili tradicionalno srečanje udeležencev akcije s podelitvijo priznanj za lansko leto. Zaradi epidemioloških omejitev tokrat ni bilo posebne prireditve, pač pa so pohodniki prihajali ves dan ter prejeli majico, flancat in enolončnico. Kljub vsemu je organizatorjem med 11. in 12. uro uspelo zbrati zmagovalce lanske akcije in še nekaj drugih

Del prve deseterice: Janez Rejc, Gašper Gartner, Ana Tolar, Cecilija Bevk, Zofka Tolar in Tomaž Eržen. Na fotografiji manjkajo Franc Čufar, Marjan Benedik, Boštjan Livk in Mirko Kristan.

iz prve deseterice. Zmagovalci so bili trije z enakim številom vzponov (248): Cecilija Bevk, Franc Čufar in Zofka Tolar. Za njimi so sledili Marjan Benedik (245), Ana Tolar (243), Tomaž Eržen, Gašper Gartner, Janez Rejc (vsi po 241), Mirko Kristan (236) in Boštjan Livk (228). Najboljših deset so nagradili z volneno zimsko kapo, spominsko kapo s ščitkom ter številko z osvojenim mestom in napisom Prijatelj Ratitovca, prvi trije pa so prejeli še priznanja. Ta so podelili tudi pohodnikom, ki so lani dosegli jubilejno število vzponov. Prejeli so jih Ana Tolar in Janez Rejc za tri tisoč pohodov, Ludvik Šmid za dva tisoč ter Petra Lavtar, Jože Oman in Domen Podlipnik za tisoč.

PLANINSKO DRUŠTVO ZA SELŠKO DOLINO ŽELEZNIKI

Pandemija covid-19 je skoraj popolnoma ohromila delo društva v oktobru, novembru in decembru 2020. Tako stanje se je nadaljevalo tudi v januarju in februarju 2021. S prihajajočo pomladjo smo v začetku marca ob koncih tedna ponovno odprli Krekovo kočo za strežbo skozi okno, v marcu izvedli 18. Turni smuk in 15. Pohod s krpiljami s Soriške planine čez greben Ratitovca do Prtovča, v maju smo izvedli 31. Srečanje udeležencev rekreativne akcije Prijatelj Ratitovca in predsezono zaključili z 12. Pohodom po Obhodnici Ratitovec. Vodniški odsek je izvedel zimski pohod na Snežnik, pohod iz Dražgoš čez Prtovč na Ratitovec in v začetku junija Gradiško turo z Nanosom. Pod vodstvom odseka za varstvo gorske narave poteka spomladanska čistilna akcija, ki bo zaključena ob koncu junija. Gospodarski odsek je pripravil vso potrebno dokumentacijo za obnovo strehe Krekove koče in se prijavil na razpis ministrstva za gospodarstvo za pridobitev nepovratnih sredstev. Rezultate razpisa še čakamo. Hkrati s čistilno akcijo je začel delati markacijski odsek, ki je že opravil nekaj del na planinskih poteh. Zadovoljivo poteka tudi pridobivanje članstva. Še vedno je čas, da plačate članarino in ostanete ali pa postanete nov član društva.

Naštete aktivnosti v predsezoni pa so dosegle le 35-odstotno realizacijo v primerjavi s predsezono v letu 2020.

Z začetkom poletne sezone so se omilili tudi ukrepi, povezani z epidemijo, zato optimistično vstopamo v poletno sezono. Krekova koča je od 31. maja naprej stalno odprta in tako bo vse do prvih dni oktobra. Stekle bodo tudi domače ture vodniškega odseka. Ni pa še povsem znano, kako bo s turami v zamejstvu. Upamo, da bo sedaj prišel čas tudi za aktiviranje mladinskega odseka na osnovni šoli v Železnikih. Markacijski odsek bo nadaljeval obnovo markacij na več planinskih poteh, čiščenje kanalov za odvodnjavanje na poti čez Razor in akcijo prenove smerokazov. Ne glede na uspešno ali neuspešno prijavo na razpis bomo že letos nabavili kritino in izolacijo za prenovalno streho, sama izvedba pa je predvidena v juniju leta 2022. Na Jakobovo nedeljo bomo uradno odprli novozgrajeni zimski bivač.

Na Ratitovec vodijo številne označene planinske poti iz Dražgoš, Železnikov, s Prtovča iz Jesenovca, Zalega Loga, Podrošta, Sorice, s Soriške planine, planine Pečane, Vodiške planine in Rovtarice. Vsem ljubiteljem pohodov predlagamo, da jih uporabite. Vaš končni cilj pa naj bo Ratitovec in Krekova koča. Vabljeni!

Zapisal: Alojz Lotrič, predsednik društva

Prireditve v juniju, juliju, avgustu in septembru

Ponedeljek, torek, 14. in 15. 6. 2021 od 17. do 17. ure

24 ur klekljanja in domačih obrti

Turistično društvo Železniki, T: 031 876 535

Sobota, 19. 6. 2021 Muzej Železniki, od 19. do 23. ure

POLETNA MUZEJSKA NOČ – prost vstop v Muzej Železniki

Ob 21. uri – predstavitev službe nočnega čuvaja in novosti v zbirki vigenjc
Muzejsko društvo Železniki, Muzej Železniki – Javni zavod Ratitovec,
T: 04 51 47 356

Sobota, 19. 6. 2021 Bazen Železniki, ob 20. uri

Vidra NI riba

Kulturno društvo Rov Železniki, W: www.rov-drustvo

Ponedeljek, 21. 6. 2021 Trg pred plavžem, ob 16. uri

Praznik glasbe

Kulturno društvo Rov Železniki, W: www.rov-drustvo

Od srede do ponedeljka, od 23. do 28. 6. 2021 Železniki

59. Čipkarski dnevi – Evropa za državljane

Turistično društvo Železniki, T: 031 876 535

Četrtek, 24. 6. 2021 Športni park Rovn, ob 17. uri

Turnir v taroku

Športno društvo Selca, W: www.sdselca.si, T: 031 415 450

Petek, sobota in nedelja, 25., 26. in 27. 6. 2021 TIC Železniki, od 10. do 20. ure

Odpiralni čas TIC-a v času 59. Čipkarskih dni

Javni zavod Ratitovec, T: 04 51 47 356, 051 458 010

Petek, sobota in nedelja, 25., 26. in 27. 6. 2021 Muzej Železniki, od 10. do 18. ure

Prost vstop v Muzej Železniki v času 59. Čipkarskih dni

Muzejsko društvo Železniki, Muzej Železniki – Javni zavod Ratitovec, T: 04 51 47 356

Petek, 25. 6. 2021 Športni park Rovn, ob 15. uri

Srečanje tenisačev

Športno društvo Selca, W: www.sdselca.si, T: 041 632 927

Petek in sobota, 25. in 26. 6. 2021 Športni park Rovn

Odprti turnir mali nogomet na travi

Športno društvo Selca, W: www.sdselca.si, T: 041 746 406, 031 611 115

Petek, 25. 6. 2021 na trgu pred cerkvijo sv. Antona, ob 20. uri

Občinska proslava ob dnevu državnosti

Kulturno društvo Scena, W: www.kdscena.si

25. 6. do 10. 7. 2021 Sorica, Škofja Loka

Festival Amadeo: Poletne likovne in glasbene delavnice s koncerti

Turistični center Soriška planina, d. o. o., T: 040 565 891,
E: info@soriska-planina.si

Od 26. 6. do 26. 9. 2021 vsako soboto in nedeljo

Organizirani prevozi iz Podbrda za kolesarje

Turistični center Soriška planina, d. o. o., T: 040 565 891, E: info@soriska-planina.si

Sobota, 26. 6. 2021 Športni park Rovn

Turnir odbojka na mivki

Športno društvo Selca, W: www.sdselca.si, T: 031 611 115

Sobota, 26. 6. 2021 Športni park Rovn, ob 15. uri

Srečanje nogometašev (ob 50-letnici divje lige)

Športno društvo Selca, W: www.sdselca.si, T: 041 746 406, 031 611 115

Sreda, 30. 6. 2021 pred Športno dvorano Železniki, ob 19. uri

Slavnostna akademija ob občinskem prazniku s podelitvijo priznanj občine Železniki

Občina Železniki, T: 04 50 00 000

Petek, 2. 7. 2021 Muzej Železniki

Razstava slik, avtor Zvonko Kern

Muzejsko društvo Železniki, Muzej Železniki – Javni zavod Ratitovec,
T: 04 51 47 356

Vsak petek v juliju in avgustu ob 10. uri

Voden ogled Muzeja Železniki

Muzej Železniki – Javni zavod Ratitovec, W: www.jzr.si, T: 04 51 47 356

Sobota, 3., 17. in 31. 7. ter 14. in 28. 8. 2021 ob 10. uri

Brezplačno turistično vodenje po starem delu, začetek na trgu pred cerkvijo sv. Antona

Javni zavod Ratitovec, W: www.jzr.si, T: 04 51 47 356, 051 458 010

3. 7. do 5. 9. 2021 vsako nedeljo ob 10. uri

Voden pohod po rapalski meji, Soriška planina

Turistični center Soriška planina, d. o. o., T: 040 565 891,
E: info@soriska-planina.si

Sobota, 10. 7. 2021 Železniki–Davča, ob 10. uri

23. Kolesarska dirka za zlato čipko v Davčo

Športno društvo Kamikaze, W: www.kamikaze.si

Sobota, 10. 7. 2021 Bazen Železniki, ob 20. uri

Vidra NI riba

Kulturno društvo Rov Železniki W: www.rov-drustvo

Sobota in nedelja, 24. in 25. 7. 2021 Železniki z okolico

8. Rally Železniki

Športno društvo Omikron Plus W: www.rally.omikronplus.si

Sobota in nedelja, 24. in 25. 7. 2021 Soriška planina

Downhill Sor'ca, državno tekmovanje v gorskem spustu

Turistični center Soriška planina, d. o. o., T: 040 565 891,
E: info@soriska-planina.si

Nedelja, 25. 7. 2021 • Krekova koč na Ratitovcu, ob 10. uri

67. Planinska zabava Ratitovec raja

Planinsko društvo za Selško dolino Železniki, T: 031 613 426,
E: lotric.lojze@gmail.com

Sobota, 31. 7. 2021 • Soriška planina, ob 19. uri

Poletna noč na Soriški planini – Tomaž Hostnik in Zala Smolnikar z zasedbo orkestra Amadeo

Turistični center Soriška planina, d. o. o., T: 040 565 891,
E: info@soriska-planina.si

Nedelja, 1. 8. 2021 • Lajše, ob 6. uri

Rekreativni pohod iz Lajš na Ratitovec

Športno kulturno turistično društvo Lajše, T: 041 848 530

Petek, 6. 8. 2021 • Muzej Železniki

Razstava grafik, avtor Berko

Muzejsko društvo Železniki, Muzej Železniki – Javni zavod Ratitovec,
T: 04 51 47 356

Sobota, 7. 8. 2021 • izpred Športne dvorane Železniki, ob 9. uri

15. rekreativno kolesarjenje okrog Ratitovca

Planinsko društvo za Selško dolino Železniki, T: 031 613 426,
E: lotric.lojze@gmail.com

Petek in sobota 20. in 21. 8. 2021 • Jesenovc – Železniki

28. Festival Krawal 2021,

Društvo Rov Železniki, W: www.rov-drustvo.si

Sobota, 21. 8. 2021 • na Češnjici v Železnikih (pri pošti)

Taljenje železa po postopkih izpred 2500 let

Muzejsko društvo Železniki, T: 04 51 47 356

Sobota, 21. 8. 2021 • izpred lovske koč na Toli na Prtovču, ob 8. uri

13. Pohod bosonogih s Prtovča na Ratitovec

Planinsko društvo za Selško dolino Železniki, T: 031 613 426,
E: lotric.lojze@gmail.com

Sobota in nedelja, 14. in 15. 8. 2021 • Davča

Dan teric

Turistično društvo Davča, T: 041 350 240

Sobota, 4. 9. 2021 • Bazen Železniki, ob 20. uri

Vidra NI riba

Kulturno društvo Rov Železniki W: www.rov-drustvo

Nedelja, 5. 9. 2021 • Krekova koč na Ratitovcu, od 6. ure dalje

45. rekreativni pohod na Ratitovec

Planinsko društvo za Selško dolino Železniki, T: 031 613 426,
E: lotric.lojze@gmail.com

Petek, 10. 9. 2021 • Muzej Železniki

Razstava fotografij, fotograf Lan Mohorič Bonča

Muzejsko društvo Železniki, Muzej Železniki – Javni zavod Ratitovec,
T: 04 51 47 356

Nedelja, 19. 9. 2021 • Davča, ob 10. uri

Pohod po Davči

Turistično društvo Davča, T: 041 350 240

Profesionalna storitev
brez čakanja

Prepusitate nam, da poskrbimo za vsa
karoserijska popravila vašega vozila Renault

RENAULT STORITEV. Vozite dalje. Uživajte dalje.

Renault priporoča

AH REAL, d.o.o. PE REMONT Kranj, Ljubljanska c. 22,
T: 04 20 15 222, E: Anton.Miklavcic@avtohis-real.si

REMONTE

AVTOHISA REAL, D.O.O., VODOVODNA CESTA 93, LJUBLJANA

ZA BREZSKRBNE UŽITKE V VOŽNJI.

BMW SERIJE 2 ACTIVE TOURER SAVA EDITION.
ŽE ZA **20.990 EUR** IN KASKOM ZA **1 EUR**.*

Določa utrip mesta: z užitkom, slogom in značajem. BMW serije 2 Active Tourer sodi v metropole našega časa. Podobno kot trgi in restavracije ali avenije in križišča. Igrivo in goreče se sooči z mestnimi izzivi in rutinirano opravi z njimi. Drvenje po ozkih ulicah z dinamičnostjo in okretnostjo ali pa izpolnjevanje natrpanega urnika z vsestranskostjo in učinkovitostjo – popolno vozilo za vse, ki so aktivni in veliko na poti.

Avto Aktiv Kranj

Ulica Mirka Vadnova 2a
SI-4000 Kranj
Tel. +386 4 28 11 405
www.bmw-avto-aktiv.si

Kombinirana poraba goriva za BMW 216i Active Tourer: 6,2 / 6,7 l/100 km. Emisije CO₂: 141 / 153 g/km. Emisijska stopnja: EU6. Ogljikov dioksid (CO₂) je najpomembnejši toplogredni plin, ki povzroča globalno segrevanje. Emisije onesnaževal zunanega zraka iz prometa pomembno prispevajo k poslabšanju kakovosti zunanjega zraka. Prispevajo zlasti k čezmerno povišanim koncentracijam prizemnega ozona, delcev PM₁₀ in PM_{2,5} ter dušikovih oksidov. Slika je simbolna. * Akcija poteka v sodelovanju z Zavarovalnico Sava, d.d.. Več na www.bmw-avto-aktiv.si.